

Analysis of various variables including social support and marital adjustment as predictors of job satisfaction for nurses¹

Hemşirelerin iş doyumlarının yordayıcısı olarak sosyal destek, evlilik uyumu ve bazı değişkenler açısından incelenmesi

Hatice Kumcağız²
Züleyha Güner³

Abstract

This study aimed to determine how some variables including social support, marital harmony, gender, age, age at marriage, duration of marriage, partner's job status, number of children, marriage type, income level, and responsibility sharing for housework and child care can predict nurses' job satisfaction. The study was carried out with nurses, who worked at Ondokuz Mayıs University Faculty of Medicine and had been married for at least one year depending on their willingness for participation. In conclusion, a total of 406 married nurses- 280 (69%) females and 126 (31%) males- were included in the study sample. For data collection, we used the Minnesota Job Satisfaction Scale to determine participants' job satisfaction; the Marital Adjustment Test to determine the level of adjustment in marriage; the Family and Friends Support Scale to determine the perceived level of support from family and friends and, last but not the least, the Personal Information Form developed by the authors to obtain information on other predictive variables. As the study data did not show normal distribution, we used the non-parametric Mann Whitney U test and Kruskal - Wallis H test for analyses. The predictive

Özet

Bu çalışmada sosyal destek, evlilik uyumu ile cinsiyet, yaş, evlenme yaşı, evlilik süresi, eşin çalışma durumu, çocuk sayısı, evlenme şekli, gelir durumu, ev işlerini yapma, çocukların bakım sorumlulukları gibi değişkenlerin hemşirelerin iş doyumlarını ne ölçüde yordadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde çalışan ve en az bir yıldır evli olan araştırmaya katılmaya gönüllü olan hemşireler dâhil olmuştur. Çalışma kapsamına 280'i (%69) kadın, 126'sı (%31) erkek olmak üzere toplam 406 evli hemşire çalışma grubu olarak alınmıştır. Veri toplama araçları olarak, bireylerin iş doyumlarını belirleyebilmek için Minnesota İş Doyum Ölçeği, evlilik uyum düzeylerini belirleyebilmek için Evlilikte Uyum Ölçeği, algılanan aile ve arkadaş destek düzeyini belirleyebilmek için Aile ve Arkadaş Destek Ölçeği ile yordayıcı diğer değişkenlere ilişkin bilgi elde etmek için de araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Veriler normal dağılım göstermediğinden analizlerde parametrik olmayan yöntemlerden Mann Whitney U ve Kruskal - Wallis H testi kullanılmıştır. Evlilik uyumunu yordayan değişkenler lineer regresyon

¹ This study was produced from the term project presented by Züleyha Güner to Ondokuz Mayıs University, Institute of Social Sciences Information.

² Associate Professor, Ondokuz Mayıs University, Faculty of Education, Department of Educational Sciences, Division of Guidance and Psychological Counseling, haticek@omu.edu.tr

³ Master degree, Ondokuz Mayıs University, Institute of Social Sciences, Department of Marriage and Family Counseling, zuleyhaguner55@gmail.com

variables of marital adjustment were evaluated using the Linear Regression Analysis. While the Spearman correlation analysis was used to determine the correlation between scales, the Cronbach's Alpha was used to estimate the reliability of the tests. Ultimately, gender, age, duration of marriage, income level, housework, responsibility for child care and marriage type were found to have a significant predictive role on marital adjustment of nurses. Moreover, the regression model aiming to express nurses' marital adjustment through job satisfaction and perceived support from family and friends yielded significant results.

Keywords: Nursing; job satisfaction; marital adjustment; family support; friend support.

analizi ile değerlendirilmiştir. Ölçekler arasındaki korelasyon Spearman korelasyon analizi ile ölçeğin güvenilirliği Cronbach Alfa ile incelenmiştir. Sonuç olarak hemşirelerin evlilik uyumunu, cinsiyet, yaş, evlilik süresi, eşin çalışma durumu, gelir durumu, ev işlerini yapma şekli, çocuğun bakım sorumluluğunu alma ve evlenme şeklini manidar olarak yordadığı bulunmuştur. Yine açıklanan sonuçlara hemşirelerin evlilik uyumunu, iş doyumunu, algılanan aile ve arkadaş destek ile açıklanmaya çalışılan regresyon modeli anlamlı sonuçlandığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik; iş doyumunu; evlilik uyumu; aile destek; arkadaş destek.

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

1. Giriş

Sağlık hizmetlerinin etkililiği, verimliliği ve kaliteleri “insan gücü”ne bağlıdır. İnsan gücünün iş performansı da kişisel özelliklerden, çalışma koşullarından, yöneticilerin ve çalışanların tutum ve davranışlardan etkilenebilmektedir.

Sağlık hizmetlerinin etkili olması insan gücünün kalitesine bağlıdır. İnsan gücünün önemli bir bölümünü oluşturan hemşirelerin iş doyumları ile hastaların hemşirelik bakımından memnuniyetleri arasında pozitif bir ilişki bulunmaktadır. Sağlık kuruluşlarında çalışan hemşirelerin sayılarının yetersizliği ve bunun sonucunda da çalışma saatlerinin fazla oluşu ile iş yükünün sayıca az olan hemşirelere yüklenilmesi, çalışma koşullarının iyileştirilmemesi gibi etmenlerin hastaları ve çalışan hemşireleri olumsuz etkileyebileceği belirtilmektedir (Özata vd., 2007; Seren vd., 2014; Tekingündüz vd., 2016). Çalışan bireylerin iş doyumlarının yüksek olması, o kurum ve hizmet verilen bireylerin memnuniyeti için önem arz etmektedir (Küçükylmaz vd., 2006).

Bireylerin iş ortamlarında verimli olabilmeleri, karşılaştıkları sorunlarla başedebilmeleri için bazı faktörlerin yanı sıra sosyal destek sistemlerinin de önemi büyüktür. Sosyal desteğin hem stres verici olayların oluşumunu, hem de onların yarattığı olumsuz etkileri ortadan kaldırabileceği belirtilmektedir (Ardahan, 2005).

Sağlıklı ve sağlığını kaybetmiş bireylere hizmet veren hemşirenin görevlerini sürdürürken daha fazla dikkatli ve hassasiyet göstermeleri gerektiğinden dolayı, yaptığı işten doyum olarak çalışmasının önemi giderek artmaktadır (Çam ve Yıldırım, 2010). Bu nedenle iş ortamından gerekli doyuma ulaşarak verimli çalışabilmelerinde sosyal desteğin yanı sıra çiftlerin evlilik uyumlarının da etkili olduğu düşünülmektedir.

Sağlıklı evliliklerin olabilmesi için evli çiftlerin kendi aralarında sağlıklı ilişkilere sahip olmaları gerekmektedir (Nazlı, 2011). Eşlerin ilgi ve zevklerini gerçekleştirmelerine olanak sağlayacak ölçüde bireysel aynı zamanda sosyo-ekonomik ve psikososyal alanda paylaşımlarının olması ile kurulan toplumsal ilişki ağı evlilik bağı güçlenmesini sağlayacaktır (Şener ve Terzioğlu, 2008). Bunun sonucu olarak ailede sağlıklı birlikler meydana gelecektir. Evli bireylerde gerçekleşen uyum sayesinde evli çiftlerde doyum, mutluluk ve sorunları çözebilmeye davranışları meydana gelecektir (Yılmaz, 2001). Bunun beraberinde de aile kurumu, toplumun temel birimi olma özelliğini ve temel fonksiyonlarını modern çağın koşullarına göre sürdürmeye devam

ettirecektir (Gümüş, 2015).

Bilindiği gibi çalışma hayatı bireyin ekonomik ve diğer yaşamsal ihtiyaçlarının karşılandığı diğer önemli bir alandır. Bireyin aile yaşantısı diğer bir ifade ile evliliği ve iş hayatı iki önemli alanını oluştursa da, bireyin hayatı gerçekte bir bütündür ve tektir. Bireyin iş yaşantısı ve evliliği iç içe geçmiş halde bulunur ve bu roller sürekli etkileşim halindedirler. Birisindeki olumlu ya da olumsuz durum bir diğerini çok kolaylıkla etkileyebilmekte ve duruma göre pozitif ve negatif etkiye bulunabilmektedir (Arslan, 2012). Bireylerin iş ve aile hayatındaki farklı beklenti ve davranış biçimleri iş doyumlarının ve uyum sorunlarının yaşanmasına neden olmaktadır. Çünkü bireyin iş ve aile hayatında yerine getirmesi gereken bir dizi sorumlulukları bulunmaktadır. Fakat yaşamın temel alanlarından olan iş ve aile rolleri her zaman uyumlu olmamaktadır. Aile ve iş alanına ilişkin rollerin uyumsuzluğu ise bireyde çatışmaların yaşanmasına neden olmaktadır. Bu durumda bireyi hem kişisel, sosyal yönden etkileyerek, bireyin iş ve aile yaşantısına olumlu/olumsuz olarak yansımaları olmaktadır (Yüksel, 2005).

Kadın mesleği olarak bilinen hemşirelik mesleği 2007 yılında yapılan yasal düzenlemeler ile hemşirelikte cinsiyet ayrımı ortadan kalkmıştır ve böylece günümüzde erkekler, yasal olarak hemşirelik mesleğinin bir üyesi olabilme yolunda hak kazanmışlardır (Kaya vd., 2011). Çoğunlukla kadınların görev yaptığı hemşireler sağlık sektörünün en önemli bir yer almakta ve en büyük iş yüküne olmaktadır (Latham vd., 2008). Bu bakımdan böylesine önemli bir görevi üstlenen hemşirelerin fiziksel ve psikolojik yönlerden de güçlü, sağlıklı olması hizmet verdiği örgüt ve hizmeti alan kişiler tarafından beklenmektedir (Tilev ve Beydağ, 2014). Kadın ya da erkek olsun hemşirenin aile içinde evin geçimini sağlama, ev işleri, eşinin ve çocuklarının bakımı gibi birtakım geleneksel rollerini yerine getirmesi beklenilmektedir. Hemşire bunları yerine getirirken iş hayatında da kendisinden beklenen görevleri yapmak durumundadır. İş ve evlilik hayatının dengeli olması çok önemlidir. Bu bağlamda değerlendirildiğinde bireyin işte yaşadığı sorun ev yaşantısını, aynı şekilde evde yaşadığı sorun da iş yaşantısını etkilediği düşünülmektedir. Bu nedenledir ki iş ve evlilik hayatını dengeli olarak sürdürmek için çaba göstermek gerekmektedir. Çünkü uyumlu evliliklerin ve ruh sağlığı yerinde çocukların yetişmesi için bu önemli unsurlardandır. Bu durumda yoğun iş yükü altında olan hemşirenin çalıştığı kurumda başarılı olabilmesi için evdeki yaşantısının ve sosyal destek sistemlerinin olması gerektiği varsayılmaktadır. Hemşireler evdeki sorumlulukların telafi edilmesi yönünden gerekli desteği aldıklarında kendilerini daha az yetersiz hissedecekler ve işlerinde daha motive olmuş bir şekilde çalışacaklardır, bu durum da onların iş doyumlarının artmasına neden olacaktır. İş yaşantısı ile evlilik yaşamı arasındaki dengenin kurulması, bireyin iş yaşamında doyum sağlayabilmesi için önemlidir. Bu nedenledir ki son yıllarda iş ve aile hayatına ilişkin çalışmalarda artışlar görülmektedir (Bedük, 2005).

2.Amaç

Bu çalışmada, hemşirelerin sosyal destek, evlilik uyumu ve bazı değişkenlerin iş doyumlarını yordayabileceği düşünülmüştür. Buna göre, yukarıdaki verilen açıklamalara göre Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde çalışmakta olan en az bir yıldır evli olan hemşirelerin iş doyumlarının yordayıcısı olarak sosyal destek, evlilik uyumu ve bazı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda geliştirilen ve test edilen araştırma hipotezleri ise şunlardır:

2.1. Araştırma hipotezleri:

H1: Hemşirelerin evlilik uyumları ile cinsiyet, yaş, evlenme yaşı, evlilik süresi, eşin çalışma durumu, çocuk sayısı, evlenme şekli, gelir durumu, ev işlerini yapma ve çocukların bakım sorumlulukları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır.

H2: Hemşirelerin iç kaynaklı ve dış kaynaklı doyum alt boyutları ile genel iş doyum puanları arasında cinsiyet, yaş, evlenme yaşı, evlilik süresi, eşin çalışma durumu, çocuk sayısı, evlenme şekli, gelir durumu, ev işlerini yapma ve çocukların bakım sorumlulukları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır.

H3: Hemşirelerin algılanan sosyal destek ölçeğinin aile ve arkadaş alt boyut puanlarının cinsiyet, yaş, evlenme yaşı, evlilik süresi, eşin çalışma durumu, çocuk sayısı, evlenme şekli, gelir durumu, ev işlerini yapma, çocukların bakım sorumlulukları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır.

H4: Hemşirelerin evlilik uyumu puanları ile iş doyum ve algılanan aile ve arkadaş destek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

H5: Hemşirelerin evlilik uyumlarını, iş doyum ile algılanan aile ve arkadaş desteği istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yordamaktadır.

3. Yöntem ve Gereç

3.1. Çalışmanın yapıldığı yer ve zaman

Bu çalışma Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde çalışan ve evli olan 406 hemşire ile gerçekleştirilmiştir. Veriler 15.11.2015 ve 15.12.2015 tarihleri arasında toplanmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem Seçimi

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ndeki hemşirelerin ana kütle sayısı 516 olup bunların 412'sinin evli olduğu yapılan ön çalışmada belirlenmiştir. Çalışmada belirlenen 412 evli hemşirenin tamamına ulaşılması hedeflenmiştir. Ancak, uygulama yapılan süreçte 6 hemşire izinli ya da raporlu olduğundan kendilerine ulaşamamış ve 406 hemşireye ulaşılabilmiştir.

3.3. Çalışmanın Tipi

Çalışma ilişkisel tarama modelindedir.

3.4. Verilerin Toplanması

Veri toplama araçları olarak, bireylerin iş doyumlarını belirleyebilmek için Minnesota İş Doyum Ölçeği, evlilik uyum düzeylerini belirleyebilmek için Evlilikte Uyum Ölçeği, algılanan aile ve arkadaş destek düzeyini belirleyebilmek için Aile ve Arkadaş Destek Ölçeği ile yordayıcı diğer değişkenlere ilişkin bilgi elde etmek için de araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır.

Araştırma için en az 1 yıllık evli olma ve eşle birlikte yaşıyor olma koşulunu sağlayan Ondokuz Mayıs Tıp Fakültesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi'nde hemşire olarak çalışan bireylere gönüllülük esasına göre ulaşılması amaçlanmıştır.

Bu amaçla Ondokuz Mayıs Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan (KAEEK 2015/417, Sayı: B.30.2.ODM.0.20.08/2138) ve ilgili kurumdan gerekli izin alındıktan sonra hemşirelere çalıştıkları poliklinik ve servislerde ulaşılacak gönüllü olanlara gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra veri toplama araçları zarf içinde teslim edilecek ve daha sonra belirlenen zamanda ziyaret edilerek veri toplama araçları zarfların içinde zarflar kapalı olacak şekilde teslim alınmıştır. Aynı zamanda katılımcılara, formlara isim yazmamaları ve yanıtların etkilenmemesi için ölçekleri yalnız başlarına doldurmaları şeklinde yönerge verilmiştir.

3.5 Veri Toplama Araçları

3.5.1. Evlilikte Uyum Ölçeği (EUÖ): Locke ve Wallace (1959) tarafından geliştirilen ve 15 maddeden oluşan, Freeston ile Plechaty'nin (1997) puanlama sistemleri doğrultusunda uygulamalar yapılan ölçeğin Türkiye'de geçerlik güvenilirlik çalışması Tutarel-Kışlak (1999) tarafından yapılmıştır. Ölçeğin güvenilirliğini test etmek amacıyla yapılan işlemlerde iç tutarlık güvenilirlik değeri 90, iki yarım test güvenilirliği 84, test - tekrar test güvenilirliği 57 olarak bulunmuştur. Ölçeğin ölçüt geçerliğini belirlemek amacıyla İlişkilerde Yükleme Ölçeğinden yararlanılmış ve korelasyon katsayısı -.54 olarak bulunmuştur. Ölçekten alınabilecek puanlar 1 ile 60 puan arasında değişmekte olup, yüksek puan evlilikte uyumu, düşük puan da uyumsuzluğu göstermektedir. Ölçek; genel evlilik uyumu ile birlikte aile bütçesi, duyguların ifadesi, arkadaşlar, cinsellik ve yaşam felsefesi gibi

konularda anlaşma ya da anlaşamama durumunu ve güven, çatışma çözme, boş zaman ve ev dışı etkinliklerde ilişki tarzını ölçmektedir. (Kışlak-Tutarel, 1999).

3.5.2 Minnesota İş Doyum Ölçeği (MİDÖ): Weiss ve arkadaşları (1967) tarafından iş doyumunu ölçmek amacıyla geliştirilen ve Baycan (1985) tarafından Türkçe'ye uyarlanarak geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılan ölçeğin Cronbach Alfa katsayısı 0.77 olarak hesaplanmıştır. 20 maddeden oluşan ve beşli likert şeklinde bir ölçektir. Her bir ifade içinde, kişinin işinden duyduğu hoşnutluk derecesini tanımlayan “Hiç Memnun Değilim” den, “Çok Memnunum” a kadar beş seçenek bulunmaktadır. Ölçekten iç kaynaklı (intrinsic) doyumunu, dış kaynaklı (extrinsic) doyumunu ve genel doyumunu (tüm maddeler) ölçen puanlar elde edilmektedir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 100, en düşük puan 20 olup, orta noktaya düşen 60 ise yansız doyumunu ifade etmektedir. Puanların, 20'ye yaklaşması doyum düzeyinin düştüğünü, 100'e yaklaşması ise, yükseldiğini göstermektedir.

Bu araştırma kapsamında elde edilen Cronbach Alfa katsayılarının iç kaynaklı doyum için 0.91 dış kaynaklı doyum için ve genel doyum için 0.95 olduğu bulunmuştur.

3.5.3 Algılanan Sosyal Destek Ölçeği: Araştırma kapsamına giren hemşirelerin sosyal destek düzeylerini ölçmek amacıyla, Yıldırım (1997) tarafından geliştirilmiş olan ve tekrar Yıldırım (2004) tarafından revize edilmiş olan aile, akraba, arkadaş, öğretmen ve toplum olmak üzere beş alt boyutu bulunan Algılanan Sosyal Destek Ölçeği kullanılmıştır. Beş tanesi alt ölçeklere ilişkin ve birisi de toplam olmak üzere ASDÖ'den altı çeşit puan elde edilmektedir. Bireyin beş alt ölçekten aldığı puanların toplamı ise, “Genel Sosyal Destek” puanını vermektedir. Puanın yüksekliği, yüksek sosyal destek düzeyine belirtmektedir. ASDÖ'nün alfa güvenilirlik katsayısı ölçeğin tümü için .93, aile destek alt ölçeği için .94, arkadaş alt ölçeği için .91, öğretmen alt ölçeği için .93 olarak bulunmuştur. Test-tekrar test güvenilirlik çalışmalarında aile alt ölçeği için .89, arkadaş alt ölçeği için .85, öğretmen alt ölçeği için .86 olarak bulunmuştur.

Bu çalışma için sadece aile ve arkadaş alt boyutu kullanılmıştır. Bu araştırma kapsamında elde edilen Cronbach Alfa katsayılarının aile alt boyutu için 0.952 arkadaş alt boyutu için 0.937 olduğu görülmüştür.

3.5.4 Kişisel Bilgi Formu: Katılımcıların cinsiyet, yaş, evlenme yaşı, evlilik süresi, eşin çalışma durumu, çocuk sayısı, evlenme şekli, gelir durumu, ev işlerini yapma, çocukların bakım sorumluluğu değişkenlerine ilişkin bilgileri içeren bu form araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur.

3.6 Verilerin Değerlendirilmesi

Veriler IBM SPSS V21 paket programı ile analiz edilmiştir. Normal dağılıma uygunluk Kolmogorov Smirnov testi ile incelenmiştir. Verilerin anlamlılık düzeyi (asyp. Sig) $p < .05$ olduğundan dağılımın normal olmadığı kabul edilerek verilerin analizinde non-parametrik testler kullanılmıştır.

Normal dağılım göstermeyen evlilik uyumu, iş doyumunu ve algılanan sosyal destek puanlarının demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediği parametrik olmayan yöntemlerden Mann Whitney U ve Kruskal - Wallis H testi ile incelenmiştir. Evlilik uyumunu yordayan değişkenler lineer regresyon analizi ile değerlendirilmiştir. Ölçekler arasındaki korelasyon Spearman korelasyon analizi ile ölçeğin güvenilirliği Cronbach Alfa ile incelenmiştir. Sonuçlar ortanca (min-mak), frekans ve yüzde şeklinde sunulmuştur. Anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak alınmıştır.

4. Bulgular

Araştırmaya katılanların %69'u kadın %31'i erkektir. Katılımcıların %47'si 35-44 yaş aralığında yer alırken %32'si de 26-34 aralığında yer almaktadır. Evlenme yaşları açısından incelendiğinde katılımcıların %3.9'u 15-19, %45.8'i 20-24, %44.3'ü 25-29 ve %5.8'i de 30-34 yaş aralığındadır.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Bireylerin Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı (n=460)

		n	%
Cinsiyet	Kadın	280	69
	Erkek	126	31
Yaş	18-25	30	7.4
	26-34	130	32
	35-44	191	47
	45-54	52	12.8
	55 ve üzeri	3	0.7
Evlenme yaşı	15-19	16	3.9
	20-24	186	45.8
	25-29	180	44.3
	30-34	24	5.8
Evlilik süresi	0-5	98	24.1
	6-10	128	31.5
	11-15	102	25.1
	16-20	43	10.6
	21 ve üzeri	35	8.6
Eşin çalışma durumu	Çalışıyor	281	69.2
	Çalışmıyor	97	23.9
	Emekli	28	6.9
Çocuk Sayısı	Yok	46	11.3
	1	105	25.8
	2	122	30.0
	3	112	27.6
	4 ve üzeri	21	5.2
Evlenme Şekli	Görücü	101	24.9
	Tanışarak	226	55.7
	Akraba	79	19.5
Gelir Durumu	Düşük	36	8.9
	Orta	314	77.3
	Yüksek	56	13.8
Ev İşlerini	Eşimle birlikte yaparız	164	41.2
	Tek başıma yaparım	79	19.8
	Eşim tek başına yapar	85	21.4
	Yardımcı yapar	70	17.6
Çocukların Bakım Sorumluluğu	Tek başıma üstleniyorum	24	6.6
	Eşimle birlikte üstleniyoruz	164	45.8
	Eşim üstleniyor	45	12.4
	Bakıcı yardımcı oluyor	129	35.5

Katılımcıların %24,1'i 0-5 yıl, %31.5'i 6-10 yıl, %25.1'i 11-15 yıl, %10.6'sı 16-20 ve %8.6'sı da 21 ve üzeri evlilik süresine sahiptir. Katılımcıların %69.2' sinin eşi çalışırken %23.9'unun eşi çalışmamakta ve %6.9'unun da eşi emeklidir. Hiç çocuğu olmayanların oranı %11.3 iken bir çocuğu olanların oranı %25.8, iki çocuğu olanların oranı %30, üç çocuğu olanların oranı %27.6 ve 4 ve üzeri çocuğu olanların oranı da %5.2'dir. Görücü usulü ile evlenenlerin oranı %24.9, tanışarak evlenenlerin oranı %55,7 ve akraba evliliği yapanların oranı da %19.5'tir. Gelir durumu düşük olanların oranı %8,9, orta olanların oranı % 77.3 ve yüksek olanların oranı %13,8'dir. Ev işlerini eşimle birlikte yaparız diyenlerin oranı % 41.2, tek başıma yaparım diyenlerin oranı %19.8, eşim tek başına yapar diyenlerin oranı % 21.4 ve yardımcı yapar diyenlerin oranı %17.6'dır. Çocukların bakım sorumluluğunu tek başıma üstleniyorum diyenlerin oranı %6.6, eşimle birlikte

üstleniyoruz diyenlerin oranı %45.8, eşim üstlenir diyenlerin oranı %12.4 ve bakıcı yardımcı oluyor diyenlerin oranı da %35.5 dir (Tablo 1).

Hipotez 1 :Hemşirelerin evlilik uyumları ile cinsiyet, yaş, evlenme yaşı, evlilik süresi, eşin çalışma durumu, çocuk sayısı, evlenme şekli, gelir durumu, ev işlerini yapma ve çocukların bakım sorumlulukları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır.

Hemşirelerin evlilik uyumlarının cinsiyet, yaş, evlenme yaşı evlilik süresi, eşin çalışma durumu, çocuk sayısı, evlenme şekli, gelir durumu, ev işlerini yapma ve çocukların bakım sorumluluğu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için Mann Whitney U ve Kruskal –Wallis H testleri yapılmış ve sonuçlar Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Mann Whitnet U ve Kruskal – Wallis H Testi Analizi Sonuçları

		Ortanca (min- mak)	Test İstatistiği	p
Cinsiyet	Kadın	42 (15-54)	U=14597	0.005
	Erkek	38.5 (9-54)		
Yaş	18-25	48.5 (32 - 54)a	$\chi^2=44.7$	<0.001
	26-34	42 (16 - 54)bc		
	35-44	38 (15 - 54)b		
	45-54	41.5 (9 - 54)bc		
	55 ve üzeri	53 (48 - 54)ac		
Evlenme Yaşı	15-19	44 (18 - 53)	$\chi^2=9.6$	0.050
	20-24	42 (15 - 54)		
	25-29	40 (16 - 54)		
	30-34	39,5 (9 - 53)		
Evlilik Süresi	0-5	43 (18 - 54)a	$\chi^2=34.3$	<0.001
	6-10	42 (15 - 54)bc		
	11-15	37 (9 - 54)c		
	16-20	37 (18 - 54)bc		
	21 ve üzeri	43 (30 - 54)ab		
Eşin Çalışma Duru	Çalışıyor	42 (18 - 54)a	$\chi^2=27.9$	<0.001
	Çalışmıyor	34 (9 - 54)b		
	Emekli	42.5 (30 - 54)a		
Çocuk Sayısı	Yok	43,5 (18 - 54)	$\chi^2=10.7$	0.050
	1	43 (16 - 54)		
	2	40 (15 - 54)		
	3	39 (19 - 54)		
	4 ve üzeri	42 (9 - 54)		
Evlenme Şekli	Görücü	39 (16 - 54)ab	$\chi^2=10.7$	0.005
	Tanışarak	42 (18 - 54)a		
	Akraba	37 (9 - 54)b		
Gelir Durumu	Düşük	31 (15 - 54)a	$\chi^2=27.1$	<0.001
	Orta	41 (9 - 54)b		
	Yüksek	43.5 (16 - 54)c		
Ev İşlerini	Eşimle birlikte yapınız	44 (19 - 54)b	$\chi^2=98.6$	<0.001
	Tek başıma yaparım	36 (15 - 53)a		
	Eşim tek başına yapar	33 (9 - 54)a		
	Yardımcı ile yapar	42 (24 - 54)b		
Çocukların Bakım Sorumluluğu	Tek başıma üstleniyorum	35 (15 - 54)ac	$\chi^2=49.9$	<0.001
	Eşimle birlikte üstleniyoruz	43 (16 - 54)b		
	Eşim üstleniyor	31 (9 - 54)c		
	Bakıcı yardımcı oluyor	41 (21 - 54)ab		

χ^2 :Kruskal Wallis test istatistiği U:Mann Whitney U test istatistiği a,b,c: Aynı harfe sahip gruplar arasında fark yoktur.

Tablo 2 incelendiğinde Evlilik uyum ortanca puanları cinsiyete göre anlamlı fark göstermektedir (p=0.005). Kadınlarda ortanca puan değerlerinin (42) erkeklerden yüksek (38.5) olduğu bulunmuştur.

Yaş gruplarına göre evlilik uyum ortanca değerleri anlamlı fark göstermektedir (p<.001). 18-25 yaş arası olanların ortanca puan değeri 48.5 iken 26-34 yaş arası olanların 42, 35-44 yaş arası olanların 38, 45-54 yaş arası olanların 41.5 ve 55 ve üzeri olanların da 53 tür. 18-25 yaş arası olanlarla 55 ve üzeri olanların ortanca değerleri arasında fark yoktur ama 18-25 yaş arası olanların ortanca uyum puanları diğer yaş gruplarından daha yüksektir. Evlenme yaşı ile uyum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunamamıştır (p=.05)

Evlilik süresine göre evlilik uyum puanları arasında fark saptanmıştır (p<.001). Evlilik süresi 15-19 yıl olanların ortanca puanı 43, 6-10 yıl olanların 42, 11-15 ve 16-20 yıl olanların 37 ve 21 yıl ve üzeri olanların da 43 olarak elde edilmiştir. Evlilik süresi 0-5 yıl olanlarla 21 yıl ve üzeri olanların ortanca değerleri arasında fark olmadığı, ancak 0-5 yıl evlilik süresi olanların ortanca değeri diğer evlilik süresi kategorilerinden daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Eşin çalışma durumuna göre evlilik uyum değerleri arasında fark saptanmıştır (p<.001). Eşi çalışanların ortanca değeri 42 iken eşi çalışmayanların 34 ve emekli olanların da 42.5 olduğu belirlenmiştir. Eşi çalışanlarla emekli olanların ortanca değerleri arasında fark olmadığı ve bu iki grubun ortanca değerinin çalışmayanlarınkinden daha yüksek olduğu görülmüştür.

Çocuk sayısına göre evlilik uyum puanları arasında istatistiksel olarak farklılık bulunamamıştır (p=0.050). Evlenme şekline göre uyum puanları arasında istatistiksel olarak fark saptanmıştır (p=0,005). Görücü usulü ile evlenenlerin ortanca değeri 39 iken tanışarak evlenenlerin 42 ve akraba evliliğinde de 37 olduğu görülmektedir. Akraba evliliği yapanların evlilik uyum değerinin tanışarak evlenenlerden daha düşük olduğu belirlenmiştir.

Gelir durumuna göre evlilik uyum puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur (p<.001). Gelir durumu düşük olanların evlilik uyum ortanca değeri 31 iken gelir durumu orta olanların 41 ve yüksek olanların da 43.5 olduğu belirlenmiştir. Tüm gelir gruplarının evlilik uyum ortanca değerleri birbirinden farklıdır. En yüksek evlilik uyum değeri ise gelir durumu yüksek olan grupta olduğu görülmektedir.

Ev işlerini yapma şekline göre uyum puanları arasında anlamlı fark bulunamamıştır (p<.001). Ev işlerini 'eşimle birlikte yaparız' diyenlerin evlilik uyum puanı hem 'tek başına yaparım' hem de 'eşim tek başına yapar' diyenlerin puanından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Çocuğun bakım sorumluluğunu üstlenmeye göre evlilik uyum ortanca puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur (p<0,001). Tek başına üstleniyorum diyenlerde ortanca puan 35, eşimle birlikte üstleniyoruz diyenlerde 43, eşim üstleniyor diyenlerde 31 ve bakıcı yardımcı oluyor diyenlerde de 41 olarak elde edilmiştir. Eşimle birlikte çocuk bakımını üstlenenlerin evlilik uyum ortanca puanı tek başına üstlenmeden daha yüksek bulunmuştur.

Hipotez 2: *Hemşirelerin iç kaynaklı ve dış kaynaklı doyum alt boyutları ile genel iş doyum puanları arasında cinsiyet, yaş, evlenme yaşı, evlilik süresi, eşin çalışma durumu, çocuk sayısı, evlenme şekli, gelir durumu, ev işlerini yapma ve çocukların bakım sorumlulukları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır.*

Hemşirelerin içsel, dışsal iş doyum ile genel iş doyum ortanca puanlarının cinsiyet, yaş, evlenme yaşı evlilik süresi, eşin çalışma durumu, çocuk sayısı, evlenme şekli, gelir durumu, ev işlerini yapma ve çocukların bakım sorumluluğu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için Mann Whitney U, Kruskal – Wallis H testleri yapılmış ve sonuçlar Tablo 3'de gösterilmiştir.

Tablo 3. Mann Whitnet U ve Kruskal – Wallis H Testi Analizi Sonuçları

		İçsel	Dışsal	Genel
Cinsiyet	Kadın	35 (12 - 59)	16 (8 - 40)	49 (20 - 97)
	Erkek	35 (12 - 60)	16 (8 - 40)	49,5 (20 - 100)
	Test İstatistiği	U=17988,5	U=18872	U=18254
	p değeri	0,706	0,233	0,534
Yaş	18-25	39 (17 - 59)ab	18,5 (8 - 40)ab	56 (27 - 97)ab
	26-34	36 (12 - 57)ab	16 (8 - 40)ab	51 (20 - 95)ab
	35-44	33 (12 - 55)a	16 (8 - 39)a	48 (20 - 94)a
	45-54	35 (15 - 60)ab	16 (8 - 40)ab	49,5 (23 - 100)ab
	55 ve üzeri	56 (50 - 58)b	35 (32 - 40)b	93 (82 - 96)b
	Test İstatistiği	$\chi^2=14.4$	$\chi^2=14.6$	$\chi^2=15.6$
	p değeri	0,006*	0,006*	0,004*
Evlenme Yaşı	15-19	32,5 (16 - 56)	17 (8 - 40)	49,5 (24 - 96)
	20-24	35 (12 - 59)	16 (8 - 40)	50 (20 - 97)
	25-29	34 (12 - 60)	16 (8 - 40)	49 (20 - 100)
	30-34	34 (12 - 48)	16 (8 - 32)	48 (20 - 80)
	Test İstatistiği	$\chi^2=0.5$	$\chi^2=3.4$	$\chi^2=0.9$
	p değeri	0,916	0,335	0,833
Evlilik Süresi	0-5	36,5 (12 - 59)	18 (8 - 40)	51 (20 - 97)
	6-10	33 (12 - 52)	16 (8 - 40)	47 (20 - 88)
	11-15	35 (12 - 53)	16 (8 - 37)	50,5 (20 - 90)
	16-20	35 (14 - 55)	15 (8 - 39)	48 (22 - 94)
	21 ve üzeri	39 (22 - 60)	16 (8 - 40)	52 (32 - 100)
	Test İstatistiği	$\chi^2=9.6$	$\chi^2=12.5$	$\chi^2=10.2$
p değeri	0,05	0,05	0,05	
Eşin Çalışma Durumu	Çalışıyor	36 (12 - 60)	16 (8 - 40)	50 (20 - 100)
	Çalışmıyor	34 (12 - 48)	16 (8 - 40)	47 (20 - 88)
	Emekli	34 (22 - 56)	15,5 (8 - 40)	49,5 (32 - 96)
	Test İstatistiği	$\chi^2=3.1$	$\chi^2=1.1$	$\chi^2=2.6$
p değeri	0,218	0,568	0,279	
Çocuk Sayısı	Yok	32,5 (12 - 56)	16 (8 - 40)	47,5 (20 - 96)
	1	36 (12 - 57)	16 (8 - 39)	50 (20 - 95)
	2	36 (12 - 58)	16 (8 - 35)	51 (20 - 93)
	3	34 (12 - 60)	16 (8 - 40)	48 (20 - 100)
	4 ve üzeri	35 (19 - 59)	16 (8 - 40)	47 (27 - 97)
	Test İstatistiği	$\chi^2=2.5$	$\chi^2=3.5$	$\chi^2=2.9$
	p değeri	0,637	0,482	0,583
Evlenme Şekli	Görücü	35 (12 - 56)	16 (8 - 40)	49 (20 - 96)
	Tanışarak	34 (12 - 59)	16 (8 - 40)	49 (20 - 97)
	Akraba	35 (12 - 60)	16 (8 - 40)	50 (20 - 100)
	Test İstatistiği	$\chi^2=0.1$	$\chi^2=1.1$	$\chi^2=0.4$
p değeri	0,950	0,583	0,828	
Gelir Durumu	Düşük	28 (12 - 53)a	16 (8 - 37)	42,5 (20 - 90)a
	Orta	35 (12 - 60)b	16 (8 - 40)	49 (20 - 100)b
	Yüksek	36,5 (12 - 59)b	16 (8 - 40)	53,5 (20 - 97)b
	Test İstatistiği	$\chi^2=13.7$	$\chi^2=5.4$	$\chi^2=10.8$
	p değeri	0.001*	0,066	0.005*
Ev İşlerini	Eşimle birlikte yaparız	37 (12 - 60)a	18 (8 - 40)a	53 (20 - 100)a
	Tek başıma yaparım	34 (12 - 55)ab	16 (8 - 40)ab	48 (20 - 95)abc
	Eşim tek başına yapar	34 (12 - 58)b	16 (8 - 35)b	48 (20 - 93)c
	Yardımcı yapar	32 (12 - 56)b	16 (8 - 40)ab	44 (20 - 96)bc
	Test İstatistiği	$\chi^2=12.7$	$\chi^2=13$	$\chi^2=15.4$
	p değeri	0,005*	0,005*	0,001*

Çocukların Bakım Sorumluluğu	Tek başıma üstleniyorum	32 (12 – 56)ab	16 (8 – 40)	45 (20 – 96)
	Eşimle birlikte üstleniyoruz	37 (12 – 60)a	16 (8 – 40)	51,5 (20 – 100)
	Eşim üstleniyor	33 (14 – 48)b	16 (8 – 32)	48 (22 – 80)
	Bakıcı yardımcı oluyor	34 (12 – 56)ab	16 (8 – 40)	49 (20 – 96)
	Test İstatistiği	$\chi^2=13.3$	$\chi^2=2.9$	$\chi^2=9.6$
	p değeri	0.004*	0.409	0.050

χ^2 :Kruskal Wallis test istatistiği U:Mann Whitney U test istatistiği a,b,c: Aynı harfe sahip gruplar arasında fark yoktur.

Tablo 3 incelendiğinde Minnesota doyum ölçeği alt boyutlarından içsel, dışsal iş doyum ile genel iş doyum ortanca puanları arasında cinsiyete göre anlamlı fark göstermediği bulunmuştur (p değerleri sırasıyla 0.706, 0.233, 0.534). İçsel iş doyum ortanca değerleri hem kadın hem de erkeklerde 35 olarak elde edilmiştir. Dışsal ortanca değerleri hem kadın hem de erkeklerde 16 ve genel iş doyum ortanca değerleri kadınlarda 49 erkeklerde de 49.5 olarak elde edilmiştir.

İçsel iş doyum ortanca değerleri yaş gruplarına göre anlamlı fark göstermektedir (p=0.006). 55 ve üzeri yaşta olanların ortanca değeri (56) 35-44 yaş arasında olanların ortanca değerinden (33) daha yüksektir. Diğer yaş grupları arasında ise farklılık bulunamamıştır. Dışsal iş doyum ortanca değerleri yaş gruplarına göre fark göstermektedir (p=0.006). 55 ve üzeri yaşta olanların dışsal iş doyum ortanca değeri (35) 35-44 yaş arasında olanların ortanca değerinden (16) daha yüksek bulunmuştur. Diğer yaş grupları arasında ise anlamlı fark bulunamamıştır. Genel iş doyum ortanca değerleri yaş gruplarına göre anlamlı fark göstermektedir (p=0.004). 55 ve üzeri yaşta olanların ortanca değeri (93) 35-44 yaş arasında olanların ortanca değerinden (48) daha yüksek olduğu ve diğer yaş grupları arasında ise fark olmadığı bulunmuştur.

Minnesota doyum ölçeği alt boyutları içsel, dışsal ve genel iş doyum ortanca puanları evlenme yaşına göre fark göstermemektedir (p değerleri sırasıyla 0.916, 0.335, 0.833). Minnesota doyum ölçeği alt boyutları içsel, dışsal ve genel iş doyum ortanca puanları evlilik süresine göre anlamlı fark göstermemektedir (p değerleri sırasıyla 0.05, 0.05, 0.05).

Benzer şekilde içsel, dışsal ve genel iş doyum ortanca değerleri eşin çalışma durumuna göre farklılık göstermemektedir (p değerleri sırasıyla 0.218, 0.568, 0.279).

Benzer şekilde içsel, dışsal ve genel iş doyum ortanca değerleri çocuk sayısına göre farklılık göstermemektedir (p değerleri sırasıyla 0.637, 0.482, 0.583).

Evlenme şekline göre içsel, dışsal ve genel iş doyum ortanca değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunamamıştır (p değerleri sırasıyla 0.950, 0.583, 0.828).

Gelir durumuna göre içsel iş doyum ortanca değerleri arasında fark bulunmuştur (p=0.001). Gelir durumu düşük olanların ortanca değeri (28) hem orta düzey geliri olanların ortanca değerinden (35) hem de yüksek düzey geliri olanların ortanca değerinden (36.5) daha düşük olduğu görülmektedir.

Dışsal iş doyum değerleri gelir durumuna göre farklılık göstermemektedir (p=0.066). Genel ortanca değerleri ise gelir durumuna göre farklılık göstermektedir (p=0.005). Gelir durumu düşük olanların ortanca değeri (42.5) hem orta düzey geliri olanların ortanca değerinden (49) hem de yüksek düzey geliri olanların ortanca değerinden (53.5) daha düşük olduğu saptanmıştır.

Ev işlerine yardımcı olma durumuna göre içsel iş doyum ortanca değerleri arasında anlamlı fark bulunmuştur (p=0.005). ‘Eşimle birlikte yaparız’ diyenlerin ortanca puanı (37) ‘eşim tek başına yapar’ diyenlerin ortanca puanından (34) ve ‘yardımcı yapar’ diyenlerin ortanca puanından (32) daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Ev işlerine yardımcı olma durumuna göre dışsal iş doyum ortanca değerleri arasında fark bulunmuştur (p=0.005). ‘Eşimle birlikte yaparız’ diyenlerin ortanca puanı (18) ‘eşim tek başına yapar’ diyenlerin ortanca puanından (16) daha yüksek olduğu saptanmıştır.

‘Ev işlerine yardımcı olma’ durumuna göre genel iş doyum ortanca değerleri arasında fark bulunmuştur (p=0.001). ‘Eşimle birlikte yaparız’ diyenlerin ortanca puanı (53) ‘eşim tek başına

yapar' diyenlerin ortanca puanından (48) ve 'yardımcı yapar' diyenlerin ortanca puanından (44) daha yüksek olduğu görülmektedir.

Çocukların bakım sorumluluğuna göre içsel iş doyum değerleri farklılık göstermektedir ($p=0,004$). 'Tek başıma üstleniyorum' diyenlerin ortanca değeri (32), 'eşimle birlikte üstleniyoruz' diyenlerin ortanca değeri (37), 'eşim üstleniyor' diyenlerin ortanca değerinden (33) daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Çocukların bakım sorumluluğuna göre dışsal ve genel iş doyum değerleri arasında fark bulunamamıştır (p değerleri sırasıyla 0.409, 0.050).

Hipotez 3: Hemşirelerin algılanan sosyal destek ölçeğinin aile ve arkadaş alt boyut puanlarının cinsiyet, yaş, evlenme yaşı, evlilik süresi, eşin çalışma durumu, çocuk sayısı, evlenme şekli, gelir durumu, ev işlerini yapma, çocukların bakım sorumlulukları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır.

Hemşirelerin algılanan sosyal destek ölçeğinin aile ve arkadaş destek puanlarının cinsiyet, yaş, evlenme yaşı, evlilik süresi, eşin çalışma durumu, çocuk sayısı, evlenme şekli, gelir durumu, ev işlerini yapma ve çocukların bakım sorumluluğu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için Mann Whitney U, Kruskal - Wallis H testleri yapılmış ve sonuçlar Tablo 4'de gösterilmiştir.

Tablo 4. Mann Whitnet U ve Kruskal – Wallis H Testi Analizi Sonuçları

		Aile	Arkadaş
Cinsiyet	Kadın	52 (22 - 60)	26 (13 - 39)
	Erkek	47 (18 - 60)	26 (12 - 39)
	Test İstatistiği	U=15007	U=16311,5
	p değeri	0.025	0.323
Yaş	18-25	54 (28 - 60)	33 (20 - 39)a
	26-34	53.5 (18 - 60)	25,5 (14 - 39)b
	35-44	48.5 (21 - 60)	26 (13 - 39)b
	45-54	51 (21 - 60)	27 (12 - 39)ab
	55 ve üzeri	56 (56 - 60)	33 (33 - 39)ab
	Test İstatistiği	$\chi^2=11.4$	$\chi^2=16.1$
p değeri	0.050	0.003	
Evlenme Yaşı	15-19	52.5 (29 - 60)ab	31.5 (14 - 39)
	20-24	54 (18 - 60)a	28 (13 - 39)
	25-29	48 (21 - 60)b	26 (12 - 39)
	30-34	47 (28 - 59)ab	25 (14 - 36)
	Test İstatistiği	$\chi^2=12.2$	$\chi^2=8.3$
	p değeri	0.007	0.050
Evlilik Süresi	0-5	54 (18 - 60)b	28.5 (14 - 39)
	6-10	50 (22 - 59)ab	26 (14 - 38)
	11-15	47 (21 - 60)a	26 (13 - 38)
	16-20	56 (26 - 60)b	24 (13 - 39)
	21 ve üzeri	54 (21 - 60)ab	30.5 (12 - 39)
	Test İstatistiği	19.2	6
p değeri	0.001	0.196	
Eşin Çalışma Durumu	Çalışıyor	53 (21 - 60)a	26,5 (12 - 39)
	Çalışmıyor	46 (18 - 60)b	25 (13 - 39)
	Emekli	55 (33 - 60)a	28 (19 - 39)
	Test İstatistiği	$\chi^2=15.4$	$\chi^2=3.9$
p değeri	<0.001	0.145	
Çocuk Sayısı	Yok	52 (31 - 60)	27.5 (14 - 39)
	1	55 (28 - 60)	27 (13 - 39)
	2	48 (22 - 60)	26 (13 - 39)
	3	49.5 (18 - 60)	25 (12 - 39)
	4 ve üzeri	52 (26 - 60)	26 (14 - 39)
	Test İstatistiği	$\chi^2=9.7$	$\chi^2=1.6$
	p değeri	0.050	0.810

Evlenme Şekli	Görücü	48 (28 - 60)	27 (13 - 39)
	Tanışarak	53 (21 - 60)	27 (13 - 39)
	Akraba	52 (18 - 60)	25 (12 - 39)
	Test İstatistiği	$\chi^2=5.1$	$\chi^2=4.3$
	p değeri	0.078	0.114
Gelir Durumu	Düşük	42 (22 - 58)a	26 (13 - 37)
	Orta	51 (18 - 60)b	26 (12 - 39)
	Yüksek	55 (26 - 60)b	32 (17 - 39)
	Test İstatistiği	$\chi^2=10.5$	$\chi^2=1.8$
	p değeri	0.005	0.412
Ev İşlerini	Eşimle birlikte yaparız	53 (21 - 60)bc	29 (12 - 39)a
	Tek başıma yaparım	48 (22 - 59)c	26 (13 - 39)ab
	Eşim tek başına yapar	47 (18 - 60)ac	25 (14 - 38)b
	Yardımcı yapar	56 (32 - 60)b	26 (13 - 39)ab
	Test İstatistiği	$\chi^2=22.1$	$\chi^2=9.5$
p değeri	<0.001	0.023	
Çocukların Bakım Sorumluluğu	Tek başıma üstleniyorum	45.5 (22 - 59)b	27 (13 - 39)
	Eşimle birlikte üstleniyoruz	54 (21 - 60)a	27.5 (12 - 39)
	Eşim üstleniyor	45 (18 - 60)b	26 (14 - 39)
	Bakıcı yardımcı oluyor	51 (26 - 60)ab	25,5 (13 - 39)
	Test İstatistiği	$\chi^2=21.2$	$\chi^2=6.7$
p değeri	<0.001	0.083	

χ^2 :Kruskal Wallis test istatistiği U:Mann Whitney U test istatistiği a,b,c: Aynı harfe sahip gruplar arasında fark yoktur

Tablo 4 incelendiğinde cinsiyete göre aile destek puanları arasında anlamlı farklılık görülmektedir ($p=0.025$). Kadınlarda ortalama değer 52 iken erkeklerde 47 olduğu belirlenmiştir. Cinsiyete göre arkadaş destek ortalama puanları arasında fark bulunamamıştır ($p=0.323$).

Yaş gruplarına göre aile destek puanları arasında fark bulunamamıştır ($p=0.050$). Arkadaş destek ortalama puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmektedir ($p=0.003$). 18-25 yaş arası olanların ortalama puanı (33) hem 26-34 yaş arası olanların ortalama puanından (25.5) hem de 35-44 yaş arası olanların ortalama puanından (26) daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Evlenme yaşına göre aile destek puanları arasında fark bulunmuştur ($p=0.007$). 20-24 yaş arasında evlenenlerin ortalama değeri (54) 25-29 yaş arasında evlenenlerin ortalama değerinden (48) daha yüksek olduğu saptanmıştır. Diğer gruplar arasında ise fark bulunamamıştır. Evlenme yaşına göre arkadaş destek puanları arasında fark görülmemiştir ($p=0.05$).

Evlilik süresine göre aile destek puanları arasında fark görülmektedir ($p=0.001$). 0-5 yıl olanların ortalama puanı 54, 16-20 yıl evli olanların 56 iken 11-15 yıl olanların ise 57 olduğu bulunmuştur. 11-15 yıl arası evli olanların ortalama puanı hem 0-5 hem de 16-20 yıl arası evli olanlardan daha düşük bulunmuştur. Evlilik süresine göre arkadaş destek puanları arasında fark bulunamamıştır ($p=0.196$).

Eşin çalışma durumuna göre aile destek puanları arasında fark bulunmuştur ($p<0.001$). Eşi çalışanların ortalama değeri 53 iken çalışmayanların 46 ve emekli olanların da 55 olduğu ve çalışmayanların aile destek puanının diğerlerinden daha düşük olduğu bulunmuştur. Arkadaş destek puanları arasında ise fark bulunamamıştır ($p=0.145$).

Çocuk sayısına göre hem aile hem de arkadaş destek ortalama puanları arasında fark bulunamamıştır (p değerleri sırasıyla 0.05, 0.810).

Evlenme şekline göre hem aile hem de arkadaşlık alt boyut puanları arasında fark yoktur (p değerleri sırasıyla 0.078, 0.114).

Gelir durumuna göre aile destek puanları arasında fark belirlenmiştir ($p=0.005$). Gelir durumu düşük olanların aile destek ortalama puanı diğerlerinden daha düşük bulunmuştur. Arkadaş destek ortalama puanları arasında ise fark görülmemektedir ($p=0.412$).

Ev işlerini yapma durumuna göre aile destek ortanca puanları farklılık göstermektedir ($p<0.001$). Ev işlerini ‘yardımcı yapar’ diyenlerin ortanca değeri (56) hem ‘eşim tek başına yapar’ (47) hem de ‘tek başına yaparım’ (48) diyenlerin ortanca değerinden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Benzer şekilde arkadaş destek ortanca puanları arasında da fark görülmektedir ($p=0.023$). ‘Eşimle birlikte yaparız’ diyenlerin ortanca değeri (29) ‘eşim tek başına yapar’ diyenlerin ortanca değerinden (25) daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Çocukların bakım sorumluluğuna göre aile destek ortanca puanları arasında fark bulunmuştur ($p<0.001$). ‘Eşimle birlikte üstleniriz’ diyenlerin ortanca değeri (54) ‘eşim üstlenir’ diyenlerin ortanca değerinden (45) daha yüksek olduğu görülmektedir. Arkadaş destek ortanca puanları arasında ise fark bulunamamıştır ($p=0.083$).

Hipotez 4: *Hemşirelerin evlilik uyumu puanları ile iş doyumunu ve algılanan aile ve arkadaş destek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.*

Hemşirelerin evlilik uyumu ile iş doyumunu ve algılanan aile ve arkadaş destek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için yapılan Spearman Korelasyon analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 5’de gösterilmiştir.

Tablo 5. Spearman Korelasyon Analizi Sonuçları

	Evlilik Uyum	Minnesota İş Doyumu			Algılanan sosyal destek Aile alt Boyut
		İçsel İş Doyum	Dışsal İş Doyum	Genel İş Doyum	
	$r=0.269$				
İçsel	$p<0.001$	---			
	$r=0.307$	$r=0.660$			
Dışsal	$p<0.001$	$p<0.001$	---		
	$r=0.287$	$r=0.949$	$r=0.840$		
Genel	$p<0.001$	$p<0.001$	$p<0.001$	---	
	$r=0.303$	$r=0.153$	$r=0.098$	$r=0.133$	
Aile	$p<0.001$	$p=0.002$	$p=0.050$	$p=0.007$	---
	$r=0.303$	$r=0.186$	$r=0.202$	$r=0.196$	
Arkadaş	$p<0.001$	$p<0.001$	$p<0.001$	$p<0.001$	$r=0.321$ $p<0.001$

r =Spearman Korelasyon katsayısı

Tablo 5 incelendiğinde evlilik uyum ortanca puanı ile içsel ve dışsal iş doyum ortanca puanları arasında pozitif yönlü anlamlı zayıf bir ilişki görülmektedir (r değerleri sırasıyla 0.269, 0.307 dir). Benzer şekilde evlilik uyumu ile genel iş doyum ortanca puanları arasında pozitif yönlü anlamlı zayıf bir ilişki bulunmuştur ($r=0.287$). Evlilik uyumu ile aile ve arkadaş destek alt boyut ortanca puanları arasında da pozitif yönlü anlamlı zayıf bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır (r değerleri sırasıyla 0.303, 0.303 tür).

İçsel ve dışsal iş doyum alt boyut ortanca puanları arasında pozitif yönlü orta düzey anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r=0.660$). İçsel iş doyum alt boyut ile genel iş doyum ortanca puanları arasında ise pozitif yönlü kuvvetli bir ilişki görülmektedir ($r=0.949$). İçsel iş doyum alt boyut ile hem aile hem de arkadaş destek alt boyut ortanca puanları arasında ise pozitif yönlü anlamlı zayıf bir korelasyon olduğu saptanmıştır (r değerleri sırasıyla 0.153, 0.186). Dışsal iş doyum alt boyut ile de benzer şekilde ile hem aile hem de arkadaş destek alt boyut ortanca puanları arasında ise pozitif yönlü anlamlı zayıf bir korelasyon belirlenmiştir (r değerleri sırasıyla 0.092, 0.202).

Genel iş doyum ortanca puanları ile aile ve arkadaş destek alt boyut ortanca puanları arasında pozitif yönlü anlamlı zayıf bir korelasyon olduğu bulunmuştur (r değerleri sırasıyla 0.133, 0.196).

Hipotez 5: *Hemşirelerin evlilik uyumlarını, iş doyumunu ile algılanan aile ve arkadaş desteği istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yordamaktadır.*

Hemşirelerin evlilik uyumlarını, iş doyumunu ile algılanan aile ve arkadaş desteğinin yordayıp yordamadığını anlamak için Lineer regresyon analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6. Lineer Analizi Sonuçları

Değişken	B	Std. Hata	t	p
Sabit	15.	2.543	5.9	.00
	134		51	0
İş Doyumu	.14	.024	5.7	.00
	0		88	0
Aile desteği	.19	.047	4.0	.00
	1		77	0
Arkadaş desteği	.26	.069	3.8	.00
	7		60	0

F-testi=35,151, p-değeri= .000 olup regresyon modeli önemlidir.

Tablo 6 incelendiğinde Sig.değeri .000 çıktığı yani .05'ten hatta .01'den küçük olduğu için anlamlı olduğunu söyleyebiliriz. Bu durumda evlilik uyumunu iş doyumunu, algılanan aile ve arkadaş destek ile açıklamaya çalıştığımız regresyon modeli anlamlıdır denilebilir. Diğer bir ifade ile katsayıların hepsi pozitif olduğundan evlilik uyumunu olumlu yönde etkiliyorlar şeklinde ifade edilebilir. Şöyle ki iş doyumunu bir birim arttırdığında evlilik doyum puanı 0.14 puan, aile destek bir puan arttırdığında evlilik doyum puanı 0.191 puan ve arkadaş destek bir puan arttırdığında ise evlilik uyum puanı 0.267 puan artmaktadır şeklinde yorumlanabilir.

5. Tartışma

Evli hemşirelerin iş doyumlarının yordayıcısı olarak sosyal destek, evlilik uyumu ve bazı değişkenler (cinsiyet, yaş, evlenme yaşı, evlilik süresi, eşin çalışma durumu, çocuk sayısı, evlenme şekli, gelir durumu, ev işlerini yapma ve çocukların bakım sorumlulukları) açısından incelendiği bu çalışmada genel olarak literatür tarafından desteklenen bulgular elde edilmiştir. Çalışmanın hipotezlerinden elde edilen analiz sonuçları ilgili literatür eşliğinde tartışılarak aşağıda sunulmuştur.

Evli Hemşirelerin Evlilik Uyumları İle Cinsiyet, Yaş, Evlenme Yaşı, Evlilik Süresi, Eşin Çalışma Durumu, Çocuk Sayısı, Evlenme Şekli, Gelir Durumu, Ev İşlerini Yapma Ve Çocukların Bakım Sorumluluklarının A İlişkin Bulguların Tartışması ve Yorumu

Çalışmada kadın hemşirelerin evlilik uyum puan ortalamalarını erkeklerden daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuç evli kadınların evliliği yaşamlarındaki varoluşsal bir anlam duygusu içinde değerlendirdikleri şeklinde belirtilebilir (Çapri ve Gökçakan, 2012). Bu araştırma bulgusu bazı araştırma sonuçları desteklerken bazı araştırma sonuçlarının desteklemediği görülmektedir. Literatür incelendiğinde, cinsiyet açısından evlilik uyum puanları arasında farklılaşma olduğunu (Canel, 2007; Bir Aktürk, 2006) belirten araştırmalara ulaşıldığı gibi cinsiyet ile evlilik uyumu arasında anlamlı farklılığın olmadığını gösteren araştırmalara (Aydınlı ve Tutarel Kışlak, 2009; Çelik, 2006; Günay, 2007; Hamamcı 2005; Yeşiltepe ve Çelik, 2014) da ulaşılmıştır. Bu araştırma sonuçlarına göre cinsiyetin yalnız başına evlilik uyumuna etki etmediği söylenebilir.

Hemşirelerden 55 ve üzeri yaş grubunda olanların diğer yaş gruplarına göre evlilik uyum ortanca puan değerleri arasında anlamlı fark olduğu saptanmıştır. Bu sonuca göre yıllar geçtikçe eşlerin birbirlerini yeterince tanıdığı birbirlerine alıştığı, yetişkin evlat, torun sahibi oldukları ve evlilikten beklentilerinin karşılanması nedeniyle evlilik uyumlarının yüksek çıktığı şeklinde ifade edilebilir. Yalçın (2014)'ın çalışmasında da 41 ve üzeri yaşlardaki kadınların eşleri ile uyumlarının yüksek olduğu belirtilmektedir. Ancak literatürde yaş grupları ile evlilik uyumu arasında anlamlı bir farkın olmadığı araştırmalarda bulunmaktadır (Yeşiltepe ve Çelik, 2014; Çınar, 2008; Hamamcı, 2005; Akbaş, 2008; Çetin, 2010). Bu sonuçlar literatür ışığında değerlendirildiğinde evlilik uyumunda yaş gruplarından daha çok eşlerin birbirlerine empatik yaklaşımlarının, etkili ve verimli zaman geçirmelerinin daha anlamlı olacağı düşünülmektedir.

Çalışmada evlenme yaşı ile evlilik puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmediği evlenme yaşı farklı olsa da evlilik uyumlarının benzer olduğu görülmektedir. Oysa,

Aydın ve Tutarel – Kışlak (2009)'ın araştırmalarında ise geç evlenenlerin evlilik uyumlarının erken evlenenlerden daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Yapılan analizde hemşirelerin evlilik süresine göre evlilik uyum puanları arasında fark olduğu ve 0-5 yıllık evli olanların evlilik uyum ortanca puanlarının yüksek olduğu saptanmıştır. Bu yılların evliliğin ilk yılları olduğuna dikkat edildiğinde, bireylerin evliliklerinin ilk yıllarında birbirlerine karşı sevgi gösterme davranışlarında daha duyarlı bir şekilde hassas davrandıkları şeklinde ifade edilebilir. Buna karşın Aydın ve Tutarel – Kışlak (2009)'ın araştırmalarında evlilik sürelerine bağlı olarak evlilik uyumlarında anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur. Yine Şendil ve Korkut (2008)'un araştırmalarında evlilik süresi arttıkça bireylerin evlilik uyumlarında azalma olduğu ve aralarında negatif yönde bir korelasyonun varlığı belirtilmiştir. Houseknecht ve Macke (1981)'nin araştırmalarında da kadınlarda evlilik uyumunun evlilik süresi arttıkça düştüğü, erkeklerde ise yükseldiği belirlenmiştir. Turan (1997) tarafından yapılan bir diğer araştırmada da erkekler için evlilik süresi anlamlı bulunurken, kadınlar için anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Eşi çalışan ve emekli olan hemşirelerin evlilik uyum değerlerinin çalışmayanlara göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çopur ve Şafak (2003)'ün çalışmalarında ekonomik durumu iyi bir olan bireylerin yaşamda karşılaşılabilecekleri bazı sorunların üstesinden gelebilecekleri ve dolayısıyla yaşamlarının daha uyumlu olmasına neden olabileceği belirtilmektedir. Bu çalışma bulgusuna göre ekonomik durumu iyi olan bireylerin evlilik uyumlarının daha iyi olduğu söylenebilir. Buna göre çalışma bulgusunun literatür tarafından desteklendiği ifade edilebilir.

Çocuk sayısına göre evlilik uyum puanları arasında istatistiksel olarak farklılık bulunamamıştır. Literatürde benzer bulgulara ulaşılmış, sahip olunan çocuk sayılarına göre evlilik uyumları arasında anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur (Yalçın, 2014; Hamamcı 2005). Diğer taraftan çalışmaya sonucunu desteklemeyen araştırmalara da ulaşılmıştır. Aydın ve Tutarel – Kışlak (2009)'ın araştırmalarında çocuğu olmayan ya da tek çocuk sahibi olan bireylerin evlilik uyum puanlarının üç ve daha fazla çocuk sahibi olanlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Şendil ve Korkut (2008)'ün araştırmalarında da çocuk sayısındaki artışla beraber bireylerin evlilik kalitesinde bir azalma olduğu belirtilmektedir.

Çalışmada tanışarak evlenenlerin evlilik uyum puanlarının görücü usulü ve akraba evliliği ile evlenenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu bulguya göre tanışarak evlenenlerin birbirlerini daha iyi tanıdıklarından evlilik uyumlarının görücü usulü ve akraba evliliği şeklinde evlenenlere göre daha yüksek olabileceği şeklinde ifade edilebilir. Bu sonuç tanışarak evlenenlerin diğerlerine göre daha yüksek bir ortalamaya sahip olmasının nedeni olarak evlenmeden önce çiftlerin taktıkları maskelerin az olmasına bağlanabilir. Şöyle ki kişiler arası ilişkilerde takılan maskelerin gerçek kişiyi sakladığı ve evliliklerin bu maskeler nedeni ile zorlandığı düşünüldüğünde, tanışarak evlenme durumu diğerlerine oranla maskelerin en az olduğu yöntem olarak görülebilir. Literatürde araştırma bulgusunu destekleyen araştırmalar bulunmaktadır (Çimen, 2007; Günay, 2007; Akar, 2005).

Gelir durumu açısından değerlendirildiğinde, ekonomik durumu yüksek olan hemşirelerin evlilik uyumlarının ekonomik durumu düşük ve orta olanlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bireyler arasında maddi durumun refahlığı ile kurulan hayallerin daha hızlı gerçekleşeceği, ev içerisinde ya da ev-dışı etkinliklerin gelir durumuna bağlı olarak fazla olacağı gibi durumlar göz önüne alındığında gelir durumunun evlilik uyumuna olumlu yönde etkisinin olacağı belirtilebilir. Şendil ve Korkut (2008)'ün araştırmasında ekonomik durumu düşük olan bireylerin iyi olanlara göre daha düşük çift uyumu ve çift birlikteliği; ekonomik durumu orta olanların da iyi olanlara göre daha düşük çift uyumu, çift birlikteliği bulunmuştur. Ancak, Yıldız ve Çevik (2016) araştırmasında farklı gelir grupları arasında evlilik doyumunu düzeyi açısından anlamlı düzeyde bir fark bulunmamıştır. Bu sonuçlara göre ekonomik durumun evlilik uyumunu olumlu/olumsuz yönde etkileyebileceği düşünülmektedir.

Hemşirelerin ev işlerini yapma şekline göre evlilik uyum puanları arasında farklılık bulunmuştur. 'Ev işlerini eşimle birlikte yaparız' diyen hemşirelerin evlilik uyum puanlarının yüksek olduğu ve aralarında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Bunun nedeni olarak paylaşma ve bu

paylaşım ile duygusal-düşünsel paylaşımların da aynı oranda artması, empatinin ilişkilerde görülmesi olabilir. Bu açıdan bakıldığında çıkan sonuç doğrulanmaktadır.

Benzer şekilde, çocuğun bakım sorumluluğunu ‘eşimle birlikte üstleniyoruz’ diyen hemşirelerin evlilik uyum puanlarının da yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuç eşler arasındaki desteğin, yardımlaşmanın evlilik uyumuna yansması yönünde anlamlı olduğunu göstermektedir. Bunun nedeni olarak çocuklarını sahiplenme ve çocuklarına olan sevginin yansıtma sonucu çiftlere geçmesi düşünüldüğünde çıkan sonuç doğrulanmaktadır. Çocuk bakımı ile görev ve sorumlulukların farkında olma durumu artabilir ve buna bağlı olarak da var olan uyum daha da artabilir. Bu açıdan düşünüldüğünde çıkan sonuç doğrulanmaktadır.

Evlü Hemşirelerin İç ve Dış Kaynaklı Doyum Alt Boyutları ile Genel İş Doyum Puanları Arasında Cinsiyet, Yaş, Evlenme Yaşı, Evlilik Süresi, Eşin Çalışma Durumu, Çocuk Sayısı, Evlenme Şekli, Gelir Durumu, Ev İşlerini Yapma ve Çocukların Bakım Sorumluluklarına İlişkin Bulguların Tartışması ve Yorumu

Çalışmada hemşirelerin iş genel doyum ortanca puanları ile dışsal ve içsel alt boyut ortanca puanlarının cinsiyete göre farklılık göstermediği bulunmuştur. Literatürde benzer sonuçların görüldüğü araştırmalara ulaşılmıştır (Sun, 2002; Tanrıverdi, 2008; Çavuş ve Abdıldae, 2014; Tilev ve Beydağ, 2014; Özçınar, 2005; Derin 2007). Ancak, literatürde cinsiyete göre iş doyumları arasında anlamlı farklılığın olduğu araştırmalarda bulunmuştur (Şahin, 1999; Sarı, 2004). Bu durumda araştırma sonucumuzun literatür tarafından kısmen desteklendiği ifade edilebilir.

Yapılan analiz sonucunda yaş gruplarına göre içsel alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu ve 55 ve üzeri yaş grubunda olan hemşirelerin içsel doyum puan ortalamalarının diğer yaş gruplarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç yaş ilerledikçe hemşirelerin mesleklerinde tecrübe kazandıkları ve mesleki anlamda konumlarını sağlamlaştırdıkları ve kendilerini ilk mesleğe başladıkları yıllara göre daha yeterli hissettikleri şeklinde söylenebilir. Derin (2007)’in araştırmasında da yaş grubu 51-50 yaş grubunda olan hemşirelerin iş doyumlarının daha küçük yaş gruplarına göre yüksek olduğu ve aralarında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Buna göre çalışma bulgusunun literatür tarafında desteklendiği varsayılabilir.

Hemşirelerin dışsal alt boyut ortanca puanları ile yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığından, hemşirelerin yaş gruplarına göre dışsal doyum puan ortalamalarının benzer olduğu söylenebilir. Literatürde ulaşılan araştırmalarda hemşirelerin yaş grupları ile iş doyum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların görülmediği belirlenmiştir (Özata vd., 2007; Tilev ve Beydağ, 2014; Erbil ve Bostan, 2004.) Bunun yanı sıra öğretim elemanları ile yapılan bir araştırmada bireylerin yaşlarına göre iç, dış ve genel doyum düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmektedir. Bunun yanısıra aynı çalışmada dışarıdan takdir edilme ile bireyin işinden hoşnut olma arasında pozitif ilişki bulunmuştur (Çavuş ve Abdıldae, 2014). Buna göre araştırma bulgusunun literatür tarafından kısmen desteklendiği söylenebilir.

Hemşirelerin evlenme yaşına, evlilik süresine, eşin çalışma durumuna, çocuk sayısına ve evlenme şekline göre içsel, dışsal alt boyut ve genel iş doyum ortanca puanlarının evlenme yaşı ile aralarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Analiz sonucunda hemşirelerin gelir durumuna göre içsel alt boyut ortanca değerleri arasında anlamlı fark olduğu bulunmuştur. Buna göre geliri yüksek olanların içsel alt boyut ortanca değerlerinin geliri düşük ve orta olanlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Ancak, dışsal alt boyut ortanca değerleri ile gelir durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Literatürde yüksek gelire sahip olan öğretim elemanlarının iş doyumlarının daha yüksek olduğu (Çavuş ve Abdıldae, 2014), sosyoekonomik durumlarından memnun olan hemşirelerin iş doyumlarının yüksek olduğu bulunmuştur (Tambağ ve diğ., 2015).

Çalışmada ev işlerini ‘eşimle birlikte yaparız’ diyen hemşirelerin içsel alt boyut ortanca puanlarının ‘eşim tek başına yapar’ veya ‘yardımcı ile yapar’ diyenlerden daha yüksek olduğu ve aralarında anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre hemşirelere ev ortamında eşleri tarafından yeterli destek sağlandığında iş doyum düzeylerinin artacağı söylenebilir. Ev işlerini ‘eşimle birlikte yaparız’ diyenlerin ortalama puanlarının diğerlerine göre daha yüksek olmasının

nedeni olarak ev işlerine yardım sürecinde, aynı zamanda eşlerin birbirlerine empati yapabildikleri, görev ve sorumlulukların paylaşıldığı ve bunlara bağlı olarak da çalışma hayatlarına ayırdıkları önem ve enerjinin azalmadığı düşünüldüğünde çıkan sonuç doğrulanmaktadır.

Çocukların bakım sorumluluğunu ‘eşimle birlikte üstleniyoruz’ diyen hemşirelerin içsel alt boyut ortanca puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Bu sonuçta da eş desteğinin içsel iş doyumuna yansımaları göstermesi bakımından oldukça anlamlı olduğu söylenebilir. Çocukların bakımını birlikte yapanların diğerlerine oranla içsel doyum düzeyinin yüksek olmasının nedeni olarak ataerkil bir toplumda çocuk bakımı görevinin salt anneye verilmeyip eşlerin birlikte bakmaları ile iç dünyalarındaki ruhsal dinamikler eşlerin ilişkilerinden iş yaşamlarına kadar her boyuta yansiyebileceği şeklinde düşünülebilir. Bu şekildeki bir paylaşımın eşlerin iş yaşamını da etkileyebileceği ifade edilebilir. Diğer taraftan yapılan analizde çocukların bakım sorumluluğuna göre dışsal alt boyut ve genel iş doyum ortanca puanları arasında anlamlı fark olmadığı görülmektedir.

Evlü Hemşirelerin algılanan sosyal destek ölçeğinin aile ve arkadaş alt boyut puanlarının cinsiyet, yaş, evlenme yaşı, evlilik süresi, eşin çalışma durumu, çocuk sayısı, evlenme şekli, gelir durumu, ev işlerini yapma, çocukların bakım sorumluluklarına İlişkin Bulguların Tartışması ve Yorumu

Çalışmada kadınların algıladıkları aile alt boyut puanlarının erkeklerden anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre ailelerinin kadınlara insani boyutlarda daha fazla sosyal destek sağladıkları şeklinde yorumlanabilir. Özabacı ve diğ. (2015)’nin araştırmalarında evli olan kadınların aile ve arkadaş destek puanlarının boşanmış olanlardan yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan analizde cinsiyete göre arkadaş alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır.

Hemşirelerin yaş gruplarına göre aile alt boyut ortanca puanları arasında anlamlı farklılık görülmez iken, arkadaş alt boyut ortanca puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu sonuçta arkadaş alt boyut ortanca puanlarından 18-25 ve 55 ve üzeri olan yaş grubunun diğer yaş gruplarına göre daha yüksek olduğu görüldüğünden, bu yaş gruplarında hemşirelerin arkadaş desteğini daha çok önemsedikleri şeklinde açıklanabilir.

Çalışmada hemşirelerin evlenme yaşına göre aile alt boyut ortanca puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu ve 20-24 yaş arasında evlenenlerin aile alt boyut puanlarının diğer yaş gruplarına göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bunun nedeni olarak ne kadar erken evlenirsen ailelerin kişilere sunacakları imkân ve olanaklarında o kadar fazla olması beklenebilir. Türk toplumdaki anne-babaların çocuklarını evlilik yaşına göre kucaklama ve sahiplenme, destekleme durumu da bir o kadar da artabilir. Bu açıdan bakıldığında çıkan sonuç doğrulanmaktadır. Buna karşın hemşirelerin evlenme yaşına göre arkadaş alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemiştir.

Hemşirelerin evlilik süresine göre aile alt boyutu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu, diğer taraftan ise evlilik süresine göre arkadaş alt boyut ortanca puanları arasında fark olmadığı görülmüştür. Bu sonuca göre evliliğin ilk yıllarında daha çok kimlik mücadelesi, kendini kabul ettirme ile zaman geçiren bireylerin yaşadıkları çatışmalar sonucunda arkadaşlarından daha çok ailelerinin desteği ile kendilerinin farkına varacakları düşünüldüğünde, çıkan sonucunda bunu doğruladığı söylenebilir. Bunun yanısıra 11-15 yıllık evlilik süreci yaşayan kişilerin sorumlulukların ve görevlerinin diğer gruplara oranla daha fazlaştığı, çocukların aileye katılımlarının olduğu ve çocuklara bakımların arttığı dönem olarak algılandığında çıkan sonuç doğrulanmaktadır.

Benzer şekilde eşin çalışma durumuna göre aile alt boyut ortanca puanları ile aralarında anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur. Eşi çalışanlarla emekli olanların ortanca değerleri arasında fark yoktur ve bu iki grubun ortanca değeri çalışmayanlarınkinden daha yüksektir. Bunun nedeni olarak çalışan hemşirelerin kendilerini geliştirme yolunda oldukları ve daha farklı kişilerle ilişkiler kurarak iletişim ve empati becerileri geliştirdikleri söylenebilir. Diğer bir ifade ile de çalışan eşler çevrelerinden daha fazla sosyal destek gördükleri ve bu durumu da ev içerisine yansıttığı düşünülebilir.

Analiz sonuçlarında hemşirelerin sahip oldukları çocuk sayısına ve evlenme şekline göre hem aile hem de arkadaş alt boyut ortanca puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark

bulunmamıştır. Buna göre hemşirelerin sahip oldukları çocuk sayısı ve evlenme şekline göre aile ve arkadaş alt boyut ortanca puanlarının benzer olduğu söylenebilir.

Çalışmada hemşirelerin gelir durumuna göre aile alt boyut puanları arasında anlamlı farklılık olduğu ve gelir durumu yüksek olanların aile alt boyut ortanca puanlarının düşük ve orta olanlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuç Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi ile açıklanabilir. Diğer bir ifade ile ise bireyin gereksinimlerinin karşılanmasında zorluk yaşandığında gerekli aile desteğinin sağlanması şeklinde ifade edilebilir. Buna karşın arkadaş alt boyut ortanca puanları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Hemşirelerin ev işlerini yapma durumuna göre aile alt boyut ortanca puanları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Eşimle birlikte yaparız diyenlerin ortanca değeri eşim tek başına yapar diyenlerin ortanca değerinden daha yüksektir. Ev işlerini birlikte yaparız diyenlerin ortalama puanlarının diğerlerine oranla daha yüksek olmasının nedeni ev içerisindeki işlerin paylaşımı ile sevginin de paylaşılması kişileri iç dünyalarında mutlu edebilir. Bu mutluluk kişilerin hem aile hayatlarına hem de arkadaş ilişkilerine yansiyabilir. Bu yansıma ile aile ve arkadaşlarındaki sosyal desteğin artması beklenen bir sonuç olarak görülebilir.

Çalışmada yapılan analizlerde çocukların bakım sorumluluğuna göre aile alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmaktadır. Eşimle birlikte üstleniriz diyenlerin ortanca değeri eşim üstlenir diyenlerin ortanca değerinden daha yüksektir. Bunun nedeni olarak çocuk bakımının eşlerin birlikte yapması ile eşlerin birbirlerine duyacakları güven ve sevginin de artması ve bunlara bağlı olarak da ailenin gösterdiği desteğin artması beklenebilir.

Evlü Hemşirelerin Evlilik Uyumu Puanları İle İş Doyumu Ve Algılanan Aile ve Arkadaş Destek Puanlarına İlişkin Bulguların Tartışması ve Yorumu

Analiz sonucunda hemşirelerin evlilik uyum ortanca puanı ile içsel ve dışsal alt boyut ortanca puanları arasında pozitif yönlü anlamlı zayıf bir ilişki bulunmuştur. Benzer şekilde evlilik uyum ortanca puanı ile genel iş doyum ortanca puanı arasında pozitif yönlü anlamlı zayıf bir ilişki görülmektedir. Evlilik uyumu ile aile ve arkadaş alt boyut puanları arasında da pozitif yönlü anlamlı zayıf bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar literatüre göre incelendiğinde Yalçın (2014)'ın çalışmasında olumsuz iş yaşantılarının ev yaşantılarını kadınların % 42.6'ı biraz etkilediğini, % 29.5'i oldukça etkilediğini belirtmişlerdir. Bu çalışmanın sonuçlarına göre olumsuz iş yaşantılarının ev yaşantılarına önemli ölçüde yansıdığı şeklinde söylenebilir.

Çalışma sonucunda içsel ve dışsal alt boyut ortanca puanları arasında pozitif yönlü orta düzey anlamlı bir ilişki bulunmuştur. İçsel alt boyut ile genel iş doyum ortanca puanları arasında ise pozitif yönlü kuvvetli bir ilişki görülmektedir. İçsel doyum alt boyut ortanca puanları ile hem aile alt boyut hem de arkadaş alt boyut ortanca puanları arasında ise pozitif yönlü anlamlı zayıf bir korelasyon görülmektedir. Dışsal alt boyut ile de benzer şekilde ile hem aile destek alt boyut hem de arkadaş destek alt boyut ortanca puanları arasında ise pozitif yönlü anlamlı zayıf bir korelasyon bulunmuştur. Evlilik uyumu için sosyal destek önemli faktörlerdendir. Sosyal destek kapsamında aile ve arkadaş yer alabilir. Bireylerin evlilik süreçlerinde yaşadıkları sorunların çözümünde sosyal destek kaynaklarını kullanabilmek bireylerin kendilerini yeterli hissetmelerine neden olabilir (Kaner, 2010). Birey sorunlarla başa çıkamadığında ilgili ve yeterli başka kişilerden destek alarak engelleri aşabilir. Sosyal destek sistemleri yaşam güçlükleri ile başa çıkmada kişinin en önemli yardımcılarıdır (Yekenkunrul, 2011).

Evlü Hemşirelerin Evlilik Uyumlarını, İş Doyumunu İle Algılanan Aile Ve Arkadaş Desteğine İlişkin Bulguların Tartışması ve Yorumu

Yapılan analiz verilerine göre hemşirelerin evlilik uyumunu iş doyumunu, algılanan aile ve arkadaş destek ile açıklamaya çalışılan regresyon modeline göre aralarında pozitif yönde bir ilişkinin olduğu ve evlilik uyumunu olumlu yönde etkilediği söylenebilir. Şöyle ki iş doyumunu puanı bir birim arttığında evlilik doyum puanı 0.14 puan, aile destek bir puan arttığında evlilik doyum puanı 0.191 puan ve arkadaş destek bir puan arttığında ise evlilik uyum puanı 0.267 puan artmaktadır şeklinde yorumlanabilir. Bu sonuca göre eşlerden birinin iç dünyasındaki olumlu değerlendirmelere bağlı

olarak iş doyumunun da artması ancak evlilikteki uyumun iç dünyaya verdiği olumlu değerlendirmelerle olacağı düşünülmektedir.

Bu açıdan bakıldığında iş yerindeki doyumun sağlanabilmesi adına iş yerindeki ilişkilerin ve yardımlaşmanın etkisi ile kişilerin birbirlerine destek sağlaması ve karşılıklı ilişkilerin sağlıklı olarak devam etmesi olabilir. Şöyle ki iş yerindeki yardımlaşma ile bireyler gerek aile ortamlarına gerekse arkadaş ortamlarında bu yardımlaşmanın verdiği içsel huzur ile daha rahat hareket edebilir. Bu huzur ise kişilere çalıştıkları işlerinde doyum sağlamasına neden olabilir. Bu şekilde düşünüldüğünde çıkan sonuç yapılan açıklama ile uyumaktadır.

Arkadaş ilişkilerinde dengenin kurulması ve arkadaş ilişkilerinin nitelik ve nicelik yönünden tatmin edici seviyede olduğu takdirde bireyin sıkıntılarını gidermeye yardımcı olacağından, evlilik uyumlarını arttırmaktadır. Yapılan araştırmamızda çıkan sonuca bakıldığında, örneklem grubunun arkadaş desteğine daha çok önem verdikleri söylenebilir.

6. Sonuç ve Öneriler

İnsana yardım meslek mensubu bireyler olan hemşireler sağlık sektöründe önemli bir yere sahiptirler. Bu önemli görevlerini sürdürürken ev ortamında anne, baba ve eş rollerini de üstlenmektedirler. İş yerine bireylerin uyumlu bir şekilde çalışmalarına etki eden birçok faktörler bulunmaktadır. Bunlardan bazıları evlilik uyumu, sosyal destek sistemlerinin varlığı, yaş, cinsiyet vb. sayılabilir. Evlilik alanı ile iş alanındaki yoğun gidiş gelişler bireyin iş yerindeki verimliliğini etkilemektedir. Bu nedenledir ki hemşirelerin iş doyumlarını yordayan etkenlerin araştırılması bireysel ve toplumsal sağlık açısından önem arzettiğinden dolayı bu konuda yapılan araştırmalardaki artış dikkati çekmektedir.

Bu çalışmada da bu açıklamalardan hareketle iş doyumunu ile evlilik uyumu, sosyal destek ve bazı değişkenler açısından ele alınmış, aralarındaki etkileşim değerlendirilmiştir.

Çalışmadan elde edilen veriler sonuçlara göre hemşirelerin evlilik uyumunu cinsiyet, yaş, evlilik süresi, eşin çalışma durumu, gelir durumu, ev işlerini yapma şekli, çocuğun bakım sorumluluğunu alma ve evlenme şeklinin etkilediği görülmüştür.

Hemşirelerin cinsiyetlerine, yaş gruplarına evlenme yaşına, evlilik sürelerine, eşin çalışma durumuna, ev işlerinde yardımcı olunma durumuna, sahip olunan çocuk sayısına, çocukların bakım sorumluluğunu alma durumuna, iş doyum puan ortalamaları arasında anlamlı fark olduğu saptanmıştır.

Hemşirelerin cinsiyetlerine, evlenme yaşına, çocukların bakım sorumluluğuna, evlilik süresine, eşin çalışma durumuna, gelir durumuna, ev işlerini yapma durumuna göre aile destek alt boyutuna ilişkin puanlar arasında anlamlı fark bulunmuştur.

Hemşirelerin evlilik uyum ortanca puanı ile içsel, dışsal ve genel iş doyum iş doyum ortanca puanlar arasında pozitif yönlü ilişki bulunmuştur. Evlilik uyumu ile aile ve arkadaş destek alt boyut ortanca puanları arasında da pozitif yönlü anlamlı zayıf bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İçsel, dışsal ve genel iş doyum alt boyutu ile hem aile hem de arkadaş destek alt boyut ortanca puanları arasında ise pozitif yönlü anlamlı korelasyon olduğu saptanmıştır.

Hemşirelerin evlilik uyumunu; iş doyumunu, algılanan aile ve arkadaş desteğinin açıklamaya çalışıldığı regresyon modeli anlamlıdır denebilir.

Bu açıklanan sonuçlara göre hemşirelerin iş doyumları ile sosyal destek ve evlilik uyumları arasında karşılıklı bir etkileşim olduğu söylenebilir. Evlilik hayatında uyum sorunu yaşayan ve ihtiyacı olduğunda gerekli desteği alamayan bireylerin iş yerlerindeki verimin olumsuz etkilenebileceği ifade edilebilir.

Araştırmanın sonuçlarına göre aşağıdaki öneriler sunulabilir:

1. Aile desteğinin evlilik uyumunu olumlu yönde etkilediğinden dolayı sağlıklı evliliklerin sürdürülebilmesinde aile desteğinin önemine yönelik halk seminerleri verilebilir.
2. Tanışarak evlenenlerin evlilik uyumlarının daha yüksek olduğu dikkate alındığında evli bireyler arasındaki iletişimi artırmak, duygu ve düşüncelerin paylaşımını sağlamak çift danışmanlığı, grup terapileri düzenlenebilir.

3. Hemşirelerin evlilik uyumu; iş doyumunu, algılanan aile ve arkadaş desteği arasında ilişkinin bulunması nedeniyle bu ifadelerin her biri için farklı araştırmalar dizayn edilerek derinlemesine araştırmaların yapılması, aralarındaki ilişkinin daha iyi aydınlatılmasına yarar sağlayacağı düşünülmektedir.

4. İş doyumunun yordayıcısı olarak evlilik uyumu ve sosyal destek görüldüğünden dolayı evlilik uyumu ile ilgili sorun yaşayan çiftlere uyum problemleri ile ilgili başatmaya yönelik terapilerin verilmesinin anlamlı olabileceği belirtilebilir.

Kaynaklar

- Akar, H. (2005). Psikiyatrik yardım talebi olanlar ile yardım talebi olmayan ve boşanma aşamasında olan çiftlerde çift uyumu ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin karşılaştırılması. Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi, Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Hastanesi.
- Akbaş, M. (2008). Endüstri meslek liselerinde görev yapan öğretmenlerin evlilik uyumları ile öğretmenlik tutumları arasındaki ilişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ardahan, M. (2005). Sosyal destek ve hemşirelik. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 9(2), 68-75.
- Arslan, M. (2012). İş-aile ve aile-iş çatışmalarının kadın çalışanların iş doyumları üzerindeki etkisi. *Birey ve Toplum*, 2(3), 99-113.
- Aydın, E. ve Tutarel-Kuşlak, Ş. (2009). Evlilik uyumunun cinsiyet, evlenme yaşı, evlilik süresi, eğitim düzeyi, yerleşim yeri ve çocuk sayısı değişkenleri yönünden araştırılması. V. Ulusal Aile ve Evlilik Terapileri Kongresi. İstanbul. <http://www.esraaydinli.com/bilimsel-makaleler/evlilik-uyumunun-cinsiyet-evlenme-yasi-evlilik-suresiegitim-duzeyi-yerlesim-yeri-ve-cocuk-sayisi-degiskenleri-yonunden-arastirilmasi>
- Baycan, F. A. (1985). Farklı gruplarda çalışan kişilerde il doyumunun bazı yönlerinin analizi. Yayınlanmamış Bilim Uzmanlığı Tezi, Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bedük, A. (2005). Türkiye’de çalışan kadın ve kadın girişimciliği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(12), 106-117.
- Bir Aktürk, E. (2006). Marital satisfaction in turkish remarried families: comparison among marital status, effect of stepchildren, and contributing factors. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Canel, A. N. (2007). Ailede problem çözme, evlilik doyumunu ve örnek bir grup çalışmasının sınanması. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çam, O., & Yıldırım, S. (2010). Hemşirelerde iş doyumunu ve etkileyen faktörler. *Türkiye Klinikleri Hemşirelik Bilimleri Dergisi*, 2(1), 64-70.
- Çapri, B. ve Gökçakan, Z. (2012). Eş tükenmişliğinin yordanmasında cinsiyet farklılıkları. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 35-53.
- Çavuş, Ş. ve Abdıltaev, M. (2014). Kırgızistan devlet üniversitelerinde çalışan öğretim elemanlarının iş doyumunu. *Turkish Journal of Education*, 3(3), 11-24.
- Çelik, M. (2006). Evlilik doyum ölçeği geliştirme çalışması. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çetin, B. T. (2010). Evlilik doyumunun bazı değişkenlere göre yordanması. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çınar, L. (2008). Evlilik doyumunu: Cinsiyet rolleri ve yardım arama tutumu. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çimen, E. Ş. (2007). Görücü usulü ve anlaşarak evlenen bireylerin çeşitli sosyal psikolojik faktörler yönünden karşılaştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Çopur, Z. ve Şafak, Ş. (2003). Ailede gelirin kullanımına ilişkin karşılaşılan problemlerin incelenmesi. *Aile ve Toplum Eğitim-Kültür ve Araştırma Dergisi*, 2(6), 7-14.
- Derin, N. (2007). Devlet hastanelerinde çalışan sağlık personelinin iş doyum düzeyleri ve etkileyen faktörler. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Erbil, N. ve Bostan, Ö. (2004). Ebe ve hemşirelerde iş doyum, benlik saygısı ve etkileyen faktörler. *Atatürk Üniversitesi. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 7(3), 56-66.
- Freeston, M. H. ve Plechaty, M. (1997). Reconsideration of of the Locke - Wallace marital adjustment test: Is it still relevant for the 1990's? *Psychological Reports*, 81, 419 - 434.
- Gümüş, H. (2015). Evli bireylerin sosyal destek düzeyleri ile yaşam doyumları ve problem çözme becerileri arasındaki ilişki. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 150-162.
- Günay, S. (2007). Evlilik çatışması, nedensellik-soru sıklu yüklemeleri, eşlerin evlilik ilişkisinden sağladıkları genel doyuma ilişkin görüşleri ve evliliğe ilişkin değerlendirmeler arasındaki ilişkiler. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Hamamcı, Z. (2005). Dysfunctional relationship belief in marital satisfaction and adjustment. *Social Behavior and Personality- International Journal*. 33, 313-328.
- Houseknecht, S. K. ve Macke, A. S. (1991). Combining marriage and career: The marital adjustment of professional women. *Journal of Marriage and The Family*, 43, 651-661.
- Kaner, S. (2010). Yenilenmiş ana-baba sosyal destek ölçeğinin psikometrik özellikleri. *Eğitim ve Bilim*, 35 (157), 15-29.
- Kaya, N., Turan, N., & Öztürk, A. (2011). Türkiye'de erkek hemşire imgesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1), 16-30.
- Küçükylmaz, Ü., Gök-Özer, F. ve Taşçı, K. D. (2006). Devlet hastanesinde çalışan hemşirelerin iş doyum düzeylerinin belirlenmesi. *Hemşirelik Forumu*, 37-46.
- Latham, C. L., Hogan, M. ve Ringl, K. (2008). Nurses supporting nurses, creating a mentoring program for staff nurses to improve to workforce environment. *Nursing Administration Quarterly*, 32(1), 27-39.
- Locke, H. J. ve Wallace, K. M. (1959). Short marital - adjustment and prediction tests: Their reliability and validity. *Marriage and Family Living*, 21, 251 - 255.
- Nazlı, S. (2011). *Aile danışmanlığı*. Ankara: Anı yayıncılık.
- Özabacı, N., Gamsız, Ö., Şeyma, B.B., Altınok, A., Dursun, A., Sandıkçı, Ç., Altunbaş, T. ve Ağcağı, Y. (2015). Boşanmış kadınların umutsuzluk düzeyleri ve sosyal destek alma durumları. *International Journal of Human Sciences*, 12(1), 456-479.
- Özata, M., Aslan, Ş. ve Arslaner, Ş. (2007). *Kamu ve özel sektöre ait hastanelerde çalışan hemşirelerin iş doyumunun değerlendirilmesi*. Antalya : V. Ulusal Sağlık Kuruluşları Yönetimi Kongresi Bilimsel Kitabı.
- Özçınar, M. (2005). Asistan doktorlarda burnout sendromu. Yayınlanmamış Tıpta Uzmanlık Tezi, Dr. Lütfü Kırdar Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği.
- Sarı, S. (2011). Çalışanların kişilik özellikleri ile iş doyum arasındaki ilişkiler bankacılık sektörü Antalya örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Seren İntepeler, Ş., Güneş, N., Bengü, N. ve Yılmazmış, F. (2014). Bir üniversite hastanesinde çalışan hemşirelerin iş doyum ve kurumsal bağlılıklarındaki değişim, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi*, 7(1), 2-6.
- Sun, H. Ö. (2002). *İş doyumuna üzerine bir araştırma*. Ankara : Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Banknot Matbaası Genel Müdürlüğü.
- Şahin, İ. (1999). "İlköğretim okullarında görevli öğretmenlerin iş doyum düzeyleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Şendil, G. ve Korkut, Y. (2008). Evli çiftlerdeki çift uyumu ve evlilik çatışmasının demografik özellikler açısından incelenmesi. *Psikoloji Çalışmaları*, 28, 15-34.
- Şener, A. ve Terzioğlu, G. (2008). Arkadaşlık ilişkilerinin evlilik uyumu üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Sosyolojik Araştırmalar Dergisi*, 1, 1-15.

- Tambağ, H., Can, R., Kahraman, Y. ve Şahpolat, M. (2015). Hemşirelerin çalışma ortamlarının iş doyumuna üzerine etkisi. *Bakırköy Tıp Dergisi*, 11, 143-149.
- Tanrıverdi, L. (2008). İlköğretim müfettişlerinin iş tatmini ile tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi (İstanbul İli Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tekingündüz, S., Kurtuldu, A. ve Eğilmez, Ç. (2016). Sosyal destek, işe yabancılaşma ve iş stresinin işgören performansı üzerindeki etkisinin incelenmesi. *International Journal of Human Sciences*, 13 (1), 683-694. doi:10.14687/ijhs.v13i1.3512
- Tilev, S. ve Beydağ, K. D. (2014). Hemşirelerin iş doyum düzeyleri. *Sağlık Ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi*, 3(1), 140-147.
- Turan, M. (1997). Erzurum'daki evli çiftlerin evlilik ilişkilerinin değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tutarel-Kışlak, Ş. (1999). Evlilikte uyum ölçeğinin güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *3P Dergisi*, 7(1), 50-57.
- Yalçın, H. (2014). Evlilik uyumu ile sosyo-demografik özellikler arasındaki ilişki. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 250-261.
- Yekenkunrul, D. (2011). Gebelikte bulantı kusma, evlilik uyumu ve eş ilişkisi arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Yeşiltepe, S. S., & Çelik, M. (2014). Öğretmenlerin evlilik uyumlarının psikolojik iyi olma ve bazı değişkenler açısından incelenmesi. *İlköğretim Online*, 13(3), 992-1013.
- Yılmaz, A. (2001). Eşler arasındaki uyum: kuramsal yaklaşımlar ve görgül çalışmalar. *Aile ve Toplum Dergisi*, 1(4), 1-10.
- Yıldırım, İ. (1997). Algılanan sosyal destek ölçeğinin geliştirilmesi güvenilirliği ve geçerliği. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 81-87.
- Yıldırım, İ. (2004). Algılanan sosyal destek ölçeğinin revizyonu. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 17, 221-236.
- Yıldız, M. A. ve Çevik Büyüksahin, G. (2016). Evli bireylerin evlilik doyumlarının ve yaşam doyumlarının incelenmesi. *International Journal of Human Sciences*, 13(1), 227-242. doi:10.14687/ijhs.v13i1.3417
- Yüksel, İ. (2005). İş-aile çatışmasının kariyer tatmini ve iş davranışları ile ilişkisi. *İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 19(2), 301-314.
- Weiss, D. J., Dawis, R. V., England, G. W., ve Lofquist, L. H. (1967) *Manual for The Minnesota Satisfaction Questionnaire (Minnesota Studies in Vocational Rehabilitation, No. 22, Minneapolis: University of Minnesota.*

Extended English Abstract

Introduction

Nurses comprise a great majority of healthcare positions, and as such, their job satisfaction is a very significant factor for improving the quality of nursing care (Seren et al., 2014). Social support systems are also very important for ensuring individuals' productivity and ability to cope with the problems they encounter in a business environment. Certain studies argue that social support not only prevents stressful events, but also eliminates unfavorable impacts caused by such events (Ardahan, 2005).

A healthy marriage depends on a healthy relationship between a married couple (Nazlı, 2011). A social relations network enabling spouses to realize their individual interests and tastes while offering opportunities for socio-economic and psychosocial sharing may help to strengthen the marriage bond (Şener and Terzioğlu, 2008). In this way, healthy relationships arise within the family. The harmony between couples paves the way for satisfaction, happiness and the ability to

solve problems (Yılmaz, 2001) in marriage. It is believed in this regard that problems experienced at work can affect family life at home, and vice versa.

If nurses can get necessary support to compensate for their responsibilities at home, they may feel less inadequate and become more motivated at work which will ultimately result in increased job satisfaction. Balance between occupational life and marriage is a key factor for an individual's job satisfaction.

In the present study, we investigated social support, marital adjustment and other variables (such as gender, age, age at marriage, duration of marriage, spouse's job status, number of children, marriage type, income level, housework and child care responsibilities) as predictor variables of job satisfaction.

Methods

Study Model

Here, we present a correlational study.

Population and Sample

The study included nurses, who work at Ondokuz Mayıs University Faculty of Medicine and had been married for at least one year. Within the scope of the study, we created a study sample composing a total of 406 married nurses- 280 (69%) females and 126 (31%) males.

Measurement Tools

For data collection, we used the Minnesota Job Satisfaction Scale to determine participants' job satisfaction; the Marital Adjustment Test to determine the level of adjustment in marriage; the Family and Friends Support Scale to determine the perceived level of support from family and friends and, last but not the least, the Personal Information Form developed by the authors to obtain information on other predictive variables.

Statistical Analysis

As the study data did not show normal distribution, we used the non-parametric Mann Whitney U test and Kruskal - Wallis H test for analyses. The predictive variables of marital adjustment were evaluated using Linear Regression Analysis. While Spearman correlation analysis was used to determine the correlation between scales, Cronbach's Alpha was used to estimate the reliability of the scales. The results were expressed in median (min-max), frequency and percentage values.

Results

No statistically significant difference was found between the median marital adjustment scores of nurses when evaluated according to age groups, duration of marriage, spouse's job status, responsibility sharing for housework and child care ($p < 0.001$). Whereas there was a statistically significant difference between the intrinsic job satisfaction median scores of the nurses according to age groups, responsibility undertaking for housework and child care ($p < 0.001$), there was no statistically significant difference between the intrinsic and extrinsic and general job satisfaction medians when analyzed by gender. No statistically significant difference was detected between the median intrinsic, extrinsic and general job satisfaction scores of nurses regarding age at marriage, type of marriage, duration of marriage, number of children and spouse's job status. The median score of family support significantly differentiated between nurses according to gender, age at marriage, duration of marriage, spouse's job status, level of income, and couple's responsibility sharing for housework and childcare ($p < 0.001$).

A weak positive significant relationship was observed between the median score of marital adjustment and the median scores of intrinsic, extrinsic and general job satisfaction (r values were 0.269, 0.307, and 0.287, respectively). There was also a weak but significant positive relationship between marital adjustment and the median score of support from family and friends (r values were

0.303. and 0.303, respectively). Moreover, a moderate positive significant association was identified between the median scores of intrinsic and extrinsic job satisfaction ($r=0.660$). On the other hand, there was a positive strong correlation between the median intrinsic and general job satisfaction scores ($r=0.949$). However, intrinsic, extrinsic and general job satisfaction showed a weak positive but significant correlation with the median scores of family and friend support. The regression model aiming to express nurses' marital adjustment through job satisfaction and perceived support from family and friends yielded significant results.

Discussion and Conclusion

The study showed that the average marital adjustment score of female nurses was higher than that of male nurses. This finding may be interpreted as that married women evaluated marriage in an existential sense, signifying meaning in their lives (Çapri and Gökçakan, 2012). According to our literature review, there are studies arguing that marital adjustment scores differentiate by gender (Canel, 2007; Bir Aktürk, 2006) whereas other studies indicate the absence of a significant difference between genders regarding marital adjustment (Aydınlı and Tutarel Kışlak, 2009; Çelik, 2006; Günay, 2007; Yeşiltepe and Çelik, 2014).

In this study, the median score of marital adjustment was significantly different between nurses aged ≥ 55 years and nurses in other age groups. Yalçın (2014) stated that women aged ≥ 41 years had high harmony with their husbands. However, other studies in the literature report no relation between marital adjustment and age group (Yeşiltepe and Çelik, 2014; Çınar, 2008; Hamamcı, 2005; Akbaş, 2008; Çetin, 2010). When these results are evaluated in consideration of the studies in the literature, it is believed that couples' empathy towards other and spending productive time together- rather than age groups- have a favorable and more significant effect on marital adjustment.

The analyses indicated that there is a difference between marital adjustment scores of nurses according to duration of marriage, and that median marital adjustment scores of nurses, who were married for 0-5 years had higher marital adjustment scores. Nevertheless, in the studies of Aydınlı and Tutarel – Kışlak (2009), marital adjustment did not significantly vary depending on the duration of marriage. On the other hand, Şendil and Korkut (2008) reported that there is a negative correlation between duration of marriage and marital adjustment, and the longer the duration of marriage the less the marital adjustment becomes. Houseknecht and Macke (1981), however, indicated that while marital adjustment decreases in women with the increase of duration of marriage it increases in men. Turan (1997) found that there is a significant relationship between duration of marriage and marital adjustment for men, such a relation was beside the point for women.

This study indicated that nurses, whose spouses were working or retired, got higher marital adjustment scores when compared to those whose spouses were unemployed. Çopur and Şafak (2003) stated that as individuals with good economic status can overcome some problems relatively more easily, the harmony in their marriages may be higher. Considering this point, individuals with better economic means can be argued to have better adjustment in marriages.

No statistically significant correlation was detected between marital adjustment scores and number of children. The findings in the literature are consistent with our results (Yalçın, 2014; Hamamcı, 2005). Whereas, Aydınlı and Tutarel – Kışlak (2009) reported that individuals with a single child or without children had higher marital adjustment scores than those, who had three or more children. Şendil and Korkut (2008) also stated that the quality of marriage declined in line with the increase in the number of children.

We found that marital adjustment scores of couples who married after dating for a while had higher adjustment scores when compared to those, who had arranged marriages. In this context it can be argued that those who get married after a dating process know each other better. There are researches in the literature supporting these findings (Çimen, 2007; Günay, 2007; Akar, 2005).

When we take the level of income into consideration, nurses with higher economic statuses were found to have higher marital adjustment scores than those with lower and more moderate statuses. Şendil and Korkut (2008) also indicated that people with lower economic statuses showed lower couple harmony than those with higher economic statuses.

We did not observe any significant difference between median intrinsic, extrinsic and general job satisfaction scores of nurses according to gender. There are studies in the literature reporting similar results (Sun, 2002; Tanrıverdi, 2008; Çavuş and Abdılđaev, 2014; Tilev and Beydağ, 2014; Derin, 2007). According to analyses, the average intrinsic job satisfaction score of nurses aged ≥ 55 years had higher job satisfaction scores when compared to other age groups. Derin (2007) reported job satisfaction to be higher in nurses aged 50-51 years when compared to younger age groups, but the difference was statistically significant.

No significant difference was detected between median extrinsic job satisfaction scores of nurses when analyzed according to age groups. We came across studies reporting similar results in the literature (Özata et al., 2007; Tilev and Beydağ, 2014).

The median intrinsic job satisfaction score was found to be higher for nurses with high income level than for those with low or more moderate income. There are studies in the literature arguing that nurses who are satisfied with their socio-economic status have high job satisfaction (Tambağ et al., 2015).

In this study, we observed that women had significantly higher scores for perceived family support than men did. Özabacı et al. (2015) indicated that married women had higher family and friends support scores when compared to their divorced fellows.

There was a weak but significant positive correlation between nurses' median marital adjustment score and their median intrinsic, extrinsic and general job satisfaction scores. Yalçın (2014) concluded that negative work-life experiences have some influence on 42.6% of women while they have significant influence on 29.5% of women. Considering these results it can be argued that negative working conditions are significantly reflected at home.

We found a moderate positive correlation between median scores of intrinsic and extrinsic job satisfaction. Similarly, a weak but significant positive correlation was detected between median extrinsic job satisfaction score and median family and friends support scores. Social support is an important element for marital adjustment. Family and friends can be involved in the scope of social support. Benefiting from social support sources for resolution of marital problems can ensure individuals to feel self-sufficient (Kaner, 2010). Furthermore, if a person cannot cope with problems on his own, he may overcome obstacles through support from other relevant and capable people. Social support systems are one of the major supporters of individuals for handling challenges in daily life (Yekenkunrul, 2011).